

Usporedba kurikuluma povijesti u Hrvatskoj i Sjedinjenim Američkim Državama

---

Funjak, Zdravko

Master's thesis / Diplomski rad

2014

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:142:527048>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-11**

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet

Diplomski studij engleskog jezika i književnosti i povijesti

Zdravko Funjak

**Usporedba kurikuluma povijesti u Hrvatskoj i Sjedinjenim
Američkim Državama**

Diplomski rad

Mentor: Izv. prof. dr. sc. Jasna Šimić

Osijek, 2014.

Sažetak

U diplomskom radu su prikazane glavne značajke *Nacionalnog obrazovnog kurikulumuma* i onoga što on sve donosi u našem školstvu, te glavne značajke američkog kurikulumuma. *Nacionalni okvirni kurikulum* predstavlja osnovne sastavnice predškolskoga, općega obveznoga i srednjoškolskoga odgoja i obrazovanja, uključujući odgoj i obrazovanje za djecu s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama. Premda nije jednako definiran kao NOK, u američkom kurikulumu, koji se stvara u školskim okruzima, možemo pronaći povećí broj sličnosti s hrvatskim. Također, predočena je paralelna usporedba dvaju specifičnijih kurikulumuma, u ovom slučaju kurikulumuma povijesti. Sljedeći prikaz je prikaz rezultata terenskog istraživanja u državnim srednjim školama u Hrvatskoj i Sjedinjenim Američkim Državama. Rad konačno rezultira zaključcima proizvedenim iz spomenutog istraživanja, a koji predstavljaju iznimno važnu početku točku u cilju unapređenja hrvatskog obrazovnog sistema.

Ključne riječi: kurikulum, NOK, kurikulum povijesti, istraživanje, obrazovni sustav

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. KARAKTERISTIKE HRVATSKOG KURIKULUMA	2
2.1. ZAŠTO NACIONALNI OKVIRNI KURIKULUM ?	3
2.2. KOMPETENCIJE	4
2.3. SASTAVNICE NOK-a	6
2.4. CILJEVI I VRIJEDNOSTI NOK-a	7
2.5. NAČELA	9
2.6. STRUKTURA	11
2.7. KURIKULUM POVIJESTI	12
3. KARAKTERISTIKE KURIKULUMA SAD-A	15
3.1. ŠKOLSKI OKRUZI	15
3.2. FORMALNO USTROJSTVO	18
3.3. VRSTE ŠKOLA	19
3.4. SUSTAV OCJENJIVANJA	20
3.5. STANDARDIZIRANJE TESTIRANJA	21
4. USPOREDBA KURIKULUMA NA PRIMJERU POVIJESTI U HRVATSKOJ I SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA	24
5. ISTRAŽIVANJE	26
5.1. POSTAVKE I CILJEVI ISTRAŽIVANJA	26
5.2. REZULTATI ISTRAŽIVANJA PROVEDENOG U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA	26
5.3. REZULTATI ISTRAŽIVANJA PROVEDENI U REPUBLICI HRVATSKOJ	34
5.4. ZAKLJUČAK ISTRAŽIVANJA	43
6. ZAKLJUČAK	44
7. LITERATURA	45
8. PRILOZI	47

1.UVOD

Tema rada je usporedba kurikuluma povijesti u Hrvatskoj i Sjedinjenim Američkim Državama. Cilj je rada, istražujući opće povezanosti oba kurikuluma, ustvrditi sličnosti i različitosti istih, te iskazati prednosti i nedostake u svrhu poboljšanja obrazovnog aparata. Time bi se moglo lakše procijeniti jesu li zaista potrebne reformacije prema kojima se teži i hoće li one koje su napravljene donijeti uspjeh i napredak našem školstvu. O temi se jako malo zna i ovim bi se radom trebala približiti slika dvaju obrazovnih aparata. Važno je istaknuti da je literatura što se tiče pisanog dijela praktički nepostojeća, te da je to razlog zašto su za pisanje rada Internet baze podataka odigrale veliku ulogu uz savjete stručnih osoba s toga područja kako za američki tako i za hrvatski kurikulum. Obuhvaćene su značajke kako hrvatskog tako i američkog kurikuluma, što je ultimativno rezultiralo usporedbom obaju kurikuluma s naglaskom na kurikulum povijesti. Pojašnjeno je zašto se hrvatski kurikulum zove *Nacionalni obrazovni kurikulum*, te su istaknute sastavnice, ciljevi i vrijednosti tog kurikuluma. Uz te značajke predstavljena su načela i sama struktura NOK-a. Pored navedenih karakteristika općeg kurikuluma, izdvojen je i kurikulum povijesti u Hrvatskoj kao zasebno poglavlje. Što se tiče američkog kurikuluma, riječi će biti o formalnom ustrojstvu, školskim okruzima i vrstama državnih javnih škola. Detaljnije će biti pojašnjen sustav ocjenjivanja i introspekcija standardiziranja testiranja koje se radi u Sjedinjenim Američkim Državama. U svrhu prikazivanja potpunije slike tj. situacije napravljeno je i anketno istraživanje u jednoj školi u Republici Hrvatskoj, i u jednoj školi u Sjedinjenim Američkim Državama. Istraživanje se sastojalo jednim dijelom od pitanja u svrhu prikaza činjeničnog stanja, a drugim dijelom generalnog stanja u obrazovnom sistemu od strane učeničkog razmišljanja.

2. KARAKTERISTIKE HRVATSKOG KURIKULUMA

Nacionalni okvirni kurikulum predstavlja osnovne sastavnice predškolskoga, općega obveznoga i srednjoškolskoga odgoja i obrazovanja, uključujući odgoj i obrazovanje za djecu s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama. *Nacionalni okvirni kurikulum* temeljni je dokument u kojemu su prikazane sastavnice: vrijednosti, ciljevi, načela, sadržaj i opći ciljevi odgojno-obrazovnih područja, vrjednovanje učeničkih postignuća te vrjednovanje i samovrjednovanje ostvarivanja nacionalnoga kurikuluma. Središnji dio *Nacionalnoga okvirnoga kurikuluma* čine učenička postignuća za odgojno-obrazovna područja, razrađena po odgojno-obrazovnim ciklusima te opisi i ciljevi međupredmetnih tema koje su usmjerene na razvijanje ključnih učeničkih kompetencija. Osnova je za izradbu nastavnoga plana primjerenoga opterećenju učenika, razradbu predmetne strukture unutar odgojno-obrazovnoga područja, određivanje predmeta i modula jezgrovnoga i diferenciranoga (razlikovnoga) kurikuluma (izbornih predmeta i modula), te školskoga kurikuluma. Drugim riječima, *Nacionalni okvirni kurikulum* služi kao temelj za izradbu predmetnih kurikuluma, ali i ostalih kurikulumskih dokumenata (smjernice za primjenu kurikuluma, priručnici za nastavnike, priručnici za roditelje, standardi za izradbu udžbenika i ostalih nastavnih materijala, standardi i mjerila za vrjednovanje kvalitete učeničkih postignuća i rada škola i dr.).¹

Potrebno je istaknuti da *Nacionalni okvirni kurikulum* pridonosi planiranju i organiziranju rada škola, uključujući donošenje školskoga kurikuluma. Odgojno-obrazovne vrijednosti, ciljevi, kompetencije i načela određena dokumentom omogućuju razumijevanje osnovnoga smjera razvoja nacionalnoga kurikuluma i pružaju temeljne odrednice za razvoj i rad odgojno-obrazovnih ustanova.

Opis, ciljevi i očekivana učenička postignuća odgojno-obrazovnih područja te opis i ciljevi međupredmetnih tema pomažu školama da lakše povezuju nastavne predmete, racionaliziraju nastavu te ju obogate izbornom i fakultativnom nastavom i izvannastavnim aktivnostima sukladno svojem profilu i prioritetima, potrebama učenika i lokalne zajednice. *Nacionalni okvirni kurikulum* razvojni je dokument. Razvojan u smislu što iz njega slijedi duboko promišljena razrada i izradba svih drugih dokumenata; razvojan u smislu otvorenosti promjenama i stalnom inoviranju u skladu s promjenama i razvojnim smjerovima u društvu i obrazovanju. Brze promjene u znanosti, tehnologiji, gospodarstvu i ostalim područjima društvenoga života postavljaju odgoju i obrazovanju stalno nove zahtjeve, što dovodi do potrebe za stalnim vrjednovanjem i mijenjanjem nacionalnoga kurikuluma. Suvremeni pristup

---

¹ public.mzos.hr/fgs.axd?id=18247 zadnji pristup stranici 2.srpnja.2014.

izradi i razvoju nacionalnoga kurikuluma sve više decentralizira i demokratizira ovaj proces te uključuje i širi odgovornost za promjene na odgojitelje, učitelje, nastavnike, stručne suradnike i ravnatelje te ostale važne sudionike i korisnike obrazovanja – roditelje, djecu, učenike, članove lokalne i regionalne zajednice, socijalne partnere i druge.²

2.1. ZAŠTO NACIONALNI OKVIRNI KURIKULUM ?

Osim općih karakteristika hrvatskog kurikuluma važno je i pojasniti zašto se zove *Nacionalni okvirni kurikulum* !

Nacionalni je zato što se donosi usuglašeno na nacionalnoj razini, uvažavajući mišljenja društvenih, kulturnih, gospodarskih čimbenika, znanstvene i stručne javnosti, kao i samih građana. Stoga obvezuje sve sudionike tijekom primjene na djelovanje u skladu s vrijednostima i ciljevima donesenima ovim dokumentom.

Okvirni je zato što pruža najširi okvir odgojno-obrazovnoga djelovanja – poučavanja i odgojnoobrazovnoga procesa – učenja. Služi za uređivanje odgojno-obrazovnoga sustava. Okvirni je jer utvrđuje bitna suvremena odgojno-obrazovna područja iz kojih proizlaze jezgrovni i diferencirani (razlikovni) kurikulum, odnosno nastavni predmeti i moduli kao njihovi dijelovi, te školski kurikulum.

Kurikulum – sa značenjem tijeka odrastanja, odgoja i obrazovanja djeteta i učenika, tijeka učenja i poučavanja, dugoročnoga, sustavno osmišljenoga, postojana, smisleno povezanoga i skladnoga uređenja odgojno-obrazovnoga procesa, koji je širi i dublji od nastavnoga plana i programa. Kurikulum podliježe promjenama primjenom vanjskoga vrjednovanja i samovrjednovanja.

Nacionalni okvirni kurikulum služi nositeljima odgojno-obrazovne djelatnosti: odgojiteljima, učiteljima, nastavnicima, stručnim suradnicima, ravnateljima, ali i sudionicima i korisnicima odgoja i obrazovanja – učenicima, odraslim polaznicima uključenima u

---

² public.mzos.hr/fgs.axd?id=18247 zadnji pristup stranici 2.srpnja.2014.

obrazovanje, roditeljima, lokalnoj zajednici, vjerskim zajednicama, agencijama, udrugama, vladi, socijalnim partnerima, političkim strankama, stručnim i građanskim udrugama.³

2.2. KOMPETENCIJE

Također, postoji organizirana usmjerenost prema razvoju kompetencija učenika u cjelokupnom obrazovanju. Razvoj društva temeljena na znanju i proces globalizacije, naročito jačanje svjetskoga tržišta i konkurencije na globalnoj razini, stvaraju nove potrebe na razini društvenoga života i života pojedinca u svim područjima: kulturi, znanstvenomu i tehnološkomu razvoju, gospodarstvu, društvenoj povezanosti, položaju i ulozi pojedinca kao građanina te njegovu osobnomu razvoju. Život i rad u suvremenom društvu brzih promjena i oštre konkurencije zahtijevaju nova znanja, vještine, sposobnosti, vrijednosti i stavove, tj. nove kompetencije pojedinca, koje stavljaju naglasak na razvoj inovativnosti, stvaralaštva, rješavanja problema, razvoj kritičkoga mišljenja, poduzetnosti, informatičke pismenosti, socijalnih i drugih kompetencija. Njih nije moguće ostvariti u tradicionalnom odgojno-obrazovnomu sustavu koji djeluje kao sredstvo prenošenja znanja. Pomak u kurikulumske politici i planiranju s prijenosa znanja na razvoj kompetencija znači zaokret u pristupu i načinu programiranja odgoja i obrazovanja. Razvoj nacionalnoga kurikuluma usmjerenog na učeničke kompetencije predstavlja jedan od glavnih smjerova kurikulumske politike u europskim i drugim zemljama. Da bi uspješno odgovorila izazovima razvoja društva znanja i svjetskoga tržišta, Europska Unija odredila je osam temeljnih kompetencija za cjeloživotno obrazovanje. Obrazovna politika RH je prihvatila iste temeljne kompetencije. One su redom⁴:

1. Komunikacija na materinjem jeziku
2. Komunikacija na stranim jezicima
3. Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji
4. Digitalna kompetencija
5. Učiti kako učiti
6. Socijalna i građanska kompetencija
7. Inicijativnost i poduzetnost
8. Kulturna svijest i izražavanje

---

³ isto

⁴ public.mzos.hr/fgs.axd?id=18247 zadnji pristup stranici 2.srpnja.2014.

Komunikacija na materinjem jeziku se odnosi na kompetenciju osposobljavanja za pravilno stvaralačko usmeno i pismeno izražavanje i tumačenje misli, koncepata, činjenica i stavova u različitim društvenim i kulturnim situacijama. Očituje se kako u obrazovanju i radu tako i u provođenju slobodnog vremena i svakodnevnom životu. Također se očituje u upotrebi jezika na pozitivan i društveno odgovoran način kojim se ujedno i razvija sama svijest o utjecaju i potrebi korištenja jezika.

Komunikacija na stranim jezicima se odnosi na kompetenciju osposobljavanja za pravilno stvaralačko usmeno i pismeno izražavanje i tumačenje misli, koncepata, činjenica i stavova u različitim društvenim i kulturnim situacijama. Značajna je sastavnica ove kompetencije razvijanje vještina međukulturnog razumijevanja.

Matematička kompetencija se najviše odnosi na osposobljavanje učenika za razvijanje i primjenu matematičkog mišljenja u rješavanju problema u nizu različitih svakodnevnih situacija, dok se prirodoslovna kompetencija odnosi na primjenu znanja i metodologije kojima se objašnjava svijet prirode zbog postavljanja pitanja i zaključivanja na temelju činjenica. tehnološka kompetencija shvaćena je kao osposobljenost za primjenu prirodoslovnoga znanja i metodologije kao odgovor na ljudske potrebe i želje. Pored gore navedenih kompetencija također uključuju odgovornost pojedinca kao građanina, te razumijevanje promjena uzrokovanih ljudskom djelatnošću.

Digitalnu kompetenciju možemo definirati kao osposobljenost za sigurnu i kritičku upotrebu informacijsko-komunikacijske tehnologije za rad u osobnom i društvenom životu i komunikaciji. Upotreba računala za pronalaženje, pohranu, procjenu, stvaranje, prikazivanje i razmjenu informacija te razvijanje suradničkih mreža putem interneta su sve primarni elementi iznimno važni za razvijanje informacijsko-komunikacijske vještine i sposobnosti.

Kompetencija učiti kako učiti predstavlja osposobljenost za proces učenja i ustrajnost u njemu. Ona govori o organiziranju vlastitog učenja uključujući učinkovito upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i u grupnom.

Sljedeća u nizu kompetencija je socijalna i građanska. Ona obuhvaća osposobljenost za odgovorno ponašanje, pozitivan i tolerantan odnos prema drugima, međuljudsku i međukulturnu suradnju, uzajamno pomaganje i prihvaćanje različitosti. Osim ovih istaknutih vrijednosti ističe i samopouzdanje, poštovanje drugih i samopoštovanje, osposobljenost za učinkovito sudjelovanje u razvoju demokratskih odnosa u školi, zajednici i društvu, te djelovanje na načelima pravde i mira.

Kompetencija inicijativnosti i poduzetnosti govori o sposobnosti pojedinca da ideje pretvori u djelo. Ona uključuje inovativnost, dosjetljivost, stvaralaštvo i spremnost na

preuzimanje rizika. Štoviše uključuje sposobnost planiranja i vođenja projekata radi ostvarivanja čime čini bazu za vođenje svakodnevnoga, profesionalnoga i društvenog života jedinke. Također, čini osnovu za stjecanje specifičnih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za pokretanje društvenih i tržišnih djelatnosti.

Posljednja ali ne i najmanje vrijedna kompetencija je povezana uz kulturnu svijest i izražavanje. Odnosi se na svijest o važnosti stvaralačkoga izražavanja ideja, iskustva i emocija u nizu umjetnosti i medija, uključujući glazbu, ples, kazališnu, književnu i vizualnu umjetnost. Također, uključuje poznavanje i svijest o lokalnoj, nacionalnoj i europskoj kulturnoj baštini i njihovu mjestu u svijetu. Pritom je od ključne važnosti osposobljavanje učenika za razumijevanje kulturne i jezične raznolikosti Europe i svijeta te za njihovu zaštitu kao i razvijanje svijesti učenikâ o važnosti estetskih čimbenika u svakodnevnom životu.⁵

Ove su kompetencije danas ciljevi nacionalnih kurikuluma zemalja članica Europske Unije i njihov razvoj predstavlja jedan od važnih ciljeva europske obrazovne politike i nacionalnih obrazovnih politika u europskim zemljama. Budući da je Republika Hrvatska članica Europske Unije sad već i više od godinu dana i ona se mora pridržavati ovih ciljeva kod pisanja nacionalnoga kurikuluma. Prema tome učenici bi iz škole trebali izaći opismenjeni na materinjem i stranom jeziku, osposobljeni za rad na računalu, sposobni za primjenu matematičkog mišljenja u rješavanju svakodnevnih problemima. Ujedno bi trebali biti građanski, socijalno i kulturno osviješteni, te posjedovati poduzetnost i inicijativnost u svakodnevnom radu. Promatranjem rezultata istraživanja koje je provedeno i o kojemu će biti nešto više riječi u kasnijim poglavljima može se reći da su učenici razvili neke od ovih kompetencija, ali u različitom stupnju intenziteta.

2.3. SASTAVNICE NOK-a

Temeljne sastavnice Nacionalnog okvirnog kurikuluma su⁶:

- Društveno-kulturne i odgojno-obrazovne vrijednosti

---

⁵ public.mzos.hr/fgs.axd?id=18247 zadnji pristup stranici 2.srpnja.2014.

⁶ isto

- Ciljevi koji izražavaju očekivana učenička postignuća tijekom odgoja i obrazovanja odgovarajući na pitanja: koja znanja svaki učenik treba usvojiti te koje vještine, sposobnosti i stavove treba razviti
- Načela kao smjernice odgojno-obrazovne djelatnosti
- Metode, sredstva i oblici rada
- Odgojno obrazovna područja kao temeljni sadržaj
- Ocjenjivanje i vrijednovanje učeničkih postignuća i škole

2.4. CILJEVI I VRIJEDNOSTI NOK-a

Potrebno je istaknuti društveno-kulturne i odgojno-obrazovne vrijednosti, ali i ciljeve. Odgojem i obrazovanjem stvaramo sliku kakvo društvo i kakvog čovjeka želimo. Bitno je, stoga, prepoznati i usuglasiti zajedničke društveno-kulturne vrijednosti i dugoročne odgojno-obrazovne ciljeve koji podupiru i usmjeravaju odgojno-obrazovno djelovanje. Od predškolskih ustanova i škola se očekuje kreativnost i poticanje promišljanja i djelovanja u skladu s tako određenim vrijednostima i ciljevima.

Na početku 21. stoljeća i hrvatska se odgojno-obrazovna politika suočava s izazovom i potrebom usklađivanja lokalnoga i nacionalnoga sa svjetskim i globalnim, usklađivanjem tradicije sa suvremenosti, kratkoročnoga s dugoročnim, konkurencije i natjecateljskoga duha sa solidarnosti, ubrzanoga znanstveno-tehnološkoga razvoja s ljudskim sposobnostima da ga usvoji, duhovnoga s materijalnim itd.⁷

„Jedan od odgovora na navedene izazove i potrebe jest promicanje temeljnih vrijednosti putem odgoja i obrazovanja. Takve su, na primjer, dostojanstvo ljudske osobe, sloboda, pravednost, domoljublje, društvena jednakost, solidarnost, dijalog i tolerancija, rad, poštenje, mir, zdravlje, očuvanje prirode i čovjekova okoliša te ostale demokratske vrijednosti. Vrijednosti na kojima se temelji odgojno-obrazovni sustav u Hrvatskoj valja sagledavati kao nove mogućnosti razvoja hrvatskoga nacionalnoga, kulturnoga i duhovnoga identiteta unutar složenih globalizacijskih procesa. Vrijednosti kojima *Nacionalni okvirni kurikulum* daje osobitu pozornost jesu: znanje, solidarnost, identitet te odgovornost.“⁸

⁷ public.mzos.hr/fgs.axd?id=18247 zadnji pristup stranici 2.srpnja.2014.

⁸ isto

Znanje. Republika Hrvatska opredijelila se za razvoj društva znanja jer je znanje temeljna proizvodna i razvojna snaga u društvu. „ Jedan od temeljnih ciljeva koji Republika Hrvatska želi postići je »razvoj i zapošljavanje u konkurentnom tržišnom gospodarstvu koje djeluje u europskoj socijalnoj državi XXI. stoljeća«. Za njegovo se ostvarenje očekuje istovremeno i usklađeno djelovanje u nizu strateških područja, a posebice je naglašena važna uloga obrazovanja i znanosti. „⁹ Znanje, obrazovanje i cjeloživotno učenje su temeljni pokretači razvoja hrvatskoga društva i svakoga pojedinca. Omogućuju mu bolje razumijevanje i kritičko promišljanje samoga sebe i svega što ga okružuje, snalaženje u novim situacijama te uspjeh u životu i radu.

Solidarnost pretpostavlja sustavno osposobljavanje djece i mladih da budu osjetljivi za druge, za obitelj, za slabe, siromašne i obespravljene, za međugeneracijsku skrb, za svoju okolinu i za cjelokupno životno okružje.

Identitet. Odgoj i obrazovanje pridonose izgradnji osobnoga, kulturnoga i nacionalnoga identiteta pojedinca. Danas, u doba globalizacije – u kojemu je na djelu snažno miješanje različitih kultura, svjetonazora i religija – čovjek treba postati građaninom svijeta, a pritom sačuvati svoj nacionalni identitet, svoju kulturu, društvenu, moralnu i duhovnu baštinu. Pritom osobito valja čuvati i razvijati hrvatski jezik te paziti na njegovu pravilnu primjenu. Odgoj i obrazovanje trebaju buditi, poticati i razvijati osobni identitet. Odlika osobnoga identiteta pretpostavlja poštivanje različitosti.

Odgovornost. Odgoj i obrazovanje potiču aktivno sudjelovanje djece i mladih u društvenomu životu i promiču njihovu odgovornost prema općemu društvenomu dobru, prirodi i radu te prema sebi samima i drugima. Odgovorno djelovanje i odgovorno ponašanje pretpostavlja smislen i savjestan odnos između osobne slobode i osobne odgovornosti. Temeljne odgojno-obrazovne vrijednosti *Nacionalnoga okvirnoga kurikuluma* proizlaze iz opredijeljenosti hrvatske obrazovne politike za cjelovit osobni razvoj učenika, za čuvanje i razvijanje nacionalne duhovne i materijalne te prirodne baštine Republike Hrvatske, za europski suživot i za stvaranje društva koje će omogućiti održivi razvoj.

---

⁹ Prijedlog nacionalnoga programa mjera za uvđenje obveznoga srednjoškolskoga obrazovanja http://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0CCQQFjAB&url=http%3A%2F%2Fwww.sabor.hr%2Ffsgs.axd%3Fid%3D6526&ei=I9cOVPPLEIe1POGjgagM&usg=AFQjCNH4LwkssOlcIQ-jsDCv7IG007qrdg&sig2=saKLO_sCO6xeUVU4LDABYw&bvm=bv.74649129,d.ZWU zadnji pristup 9.rujna.2014.

Odgojno-obrazovni ciljevi su¹⁰:

- osigurati sustavan način poučavanja učenika, poticati i unaprjeđivati njihov intelektualni, tjelesni, estetski, društveni, moralni i duhovni razvoj u skladu s njihovim sposobnostima i sklonostima
- razvijati svijest učenika o očuvanju materijalne i duhovne povijesno-kulturne baštine Republike Hrvatske i nacionalnoga identiteta
- promicati i razvijati svijest o hrvatskomu jeziku kao bitnomu čimbeniku hrvatskoga identiteta, sustavno njegovati hrvatski standardni (književni) jezik u svim područjima, ciklusima i svim razinama odgojno-obrazovnoga sustava
- odgajati i obrazovati učenike u skladu s općim kulturnim i civilizacijskim vrijednostima, ljudskim pravima te pravima djece, osposobiti ih za življenje u multikulturnom svijetu, za poštivanje različitosti i toleranciju te za aktivno i odgovorno sudjelovanje u demokratskomu razvoju društva
- osigurati učenicima stjecanje temeljnih (općeobrazovnih) i strukovnih kompetencija, osposobiti ih za život i rad u promjenjivu društveno-kulturnomu kontekstu prema zahtjevima tržišnoga gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija, znanstvenih spoznaja i dostignuća
- poticati i razvijati samostalnost, samopouzdanje, odgovornost i kreativnost u učenika
- osposobiti učenike za cjeloživotno učenje.

Navedene vrijednosti i ciljevi trebaju biti povezani sa sadržajima temeljnoga obrazovanja i svakodnevnoga školskoga života. Vrijednosti i opći ciljevi odgoja i obrazovanja, koji proizlaze iz vrijednosti, obvezni su za sve učitelje, nastavnike i stručne suradnike, u svim odgojno-obrazovnim ciklusima, područjima i predmetima, školskim i izvanškolskim aktivnostima. Da bi škole mogle pridonositi ostvarivanju vrijednosti i ciljeva, trebaju surađivati s obiteljima i lokalnim zajednicama

2.5. NAČELA

Načela *Nacionalnoga okvirnoga kurikulum*a predstavljaju uporišta na kojima se temelji nacionalni kurikulum i svi ih se sudionici pri izradbi i primjeni kurikulumu trebaju

---

¹⁰ public.mzos.hr/fgs.axd?id=18247 zadnji pristup stranici 2.srpnja.2014.

pridrživati. Načela su sadržajno povezana s ciljevima i učeničkim postignućima te čine bitnu sastavnicu kojom se osigurava unutarnja usklađenost svih sastavnica kurikuluma i suradničko djelovanje sudionika u tijeku izradbe i primjene nacionalnoga kurikuluma.

Načela, koja čine vrijednosna uporišta za izradbu i ostvarenje nacionalnoga kurikuluma, jesu¹¹:

- visoka kvaliteta odgoja i obrazovanje za sve – osiguravanje materijalnih, tehničkih, informacijsko-tehnoloških, higijenskih i drugih uvjeta za ostvarenje najviših obrazovnih standarda, kao i visokih stručnih standarda nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti
- jednakost obrazovnih mogućnosti za sve – svako dijete i svaki učenik ima pravo na svoj najviši obrazovni razvoj; jednakost obrazovnih mogućnosti temelji se na društvenoj pravednosti; obrazovanje i školovanje ne može biti povlastica manjine niti se može umanjiti prema razlikama – etničkim, spolnim, rodnima ili drugim društveno uvjetovanima
- obveznost općeg obrazovanja – stjecanje temeljnih kompetencija pravo je i obveza svakoga čovjeka, daje svakome temeljna znanja za život i osnova je za daljnje učenje
- horizontalna i vertikalna prohodnost – osiguravanje mogućnosti učenicima da tijekom obrazovanja promijene vrstu škole (horizontalna prohodnost) te mogućnost daljnjega obrazovanja i stjecanja više razine obrazovanja (vertikalna prohodnost)
- uključenost svih učenika u odgojno-obrazovni sustav – uvažavanje odgojno-obrazovnih potreba svakoga djeteta, učenika i odrasle osobe, napose onih koji su izloženi marginalizaciji i isključenosti
- znanstvena utemeljenost – cjeloviti se sustav odgoja i obrazovanja mijenja, poboljšava i unaprjeđuje u skladu sa suvremenim znanstvenim spoznajama
- poštivanje ljudskih prava i prava djece – istinsko poštivanje svakoga djeteta i svakoga čovjeka; ljudsko dostojanstvo
- kompetentnost i profesionalna etika – odgojno-obrazovna djelatnost podrazumijeva visoku stručnost svih nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti i njihovu visoku odgovornost

---

¹¹ public.mzos.hr/fgs.axd?id=18247 zadnji pristup stranici 2.srpnja.2014.

- demokratičnost – pluralizam, donošenje odluka na demokratski način; uključenost svih bitnih čimbenika u stvaranju odgojno-obrazovne politike i njezino provođenje
- samostalnost škole – stupanj slobode i neovisnosti škole u osmišljavanju aktivnosti, programa te projekata za učenike, roditelje, učitelje i ostale školske djelatnike kao dio školskoga kurikulumu i stvaranja identiteta škole; sloboda izbora sadržaja, primjene metoda i organizacije odgojno-obrazovnoga rada u ostvarivanju nacionalnoga kurikulumu
- pedagoški i školski pluralizam – stupanj slobode i neovisnosti u stvaranju različitosti u pedagoškomu i školskomu radu
- europska dimenzija obrazovanja – osposobljavanje za suživot u europskomu kontekstu
- interkulturalizam – razumijevanje i prihvaćanje kulturalnih razlika kako bi se smanjili neravnopravnost i predrasude prema pripadnicima drugih kultura.

2.6. STRUKTURA

Važno je naglasiti da su odgoj i obrazovanje usmjereni na razvoj djeteta i učenika, te da u samoj strukturi cjelokupnog obrazovanja postoje odgojno-obrazovne razine i ciklusi, kao i da postoji struktura NOK-a koji se primjenjuje u osnovnoj i srednjoj školi te da se razlikuju. Isto tako ona se bavi određivanjem izbornih i fakultativnih predmeta. U tom dokumentu točno su određene tzv. međupredmetne teme, svrha i važnosti predškolskog odgoja putem istoimenog kurikulumu. Vezano uz samu strukturu mora se istaknuti podjela područja kako obveznog tako i srednjoškolskoga područja. Ta područja su redom: jezično-komunikacijsko, matematičko, prirodoslovno, tehničko i informatičko, društveno-humanističko, umjetničko i tjelesno i zdravstveno područje. Svako od tih područja ima jasno definiran opis područja, odgojno-obrazovne ciljeve područja, očekivana učenička postignuća po obrazovnim ciklusima te okvirnu predmetnu strukturu područja. NOK također iznosi propise za rad sa djecom s poteškoćama ali i sa nadarenom djecom te propise o ocjenjivanju i vrednovanju učeničkih postignuća. Posljednja stvar vezana uz strukturu kurikulumu je praćenje i vrjednovanje ostvarenja nacionalnog kurikulumu koje se omogućilo kroz uvođenje državne mature koje ultimativno pokazuje kvalitetu izabranog vijeća za nacionalni kurikulum.¹²

---

¹² public.mzos.hr/fgs.axd?id=18247 zadnji pristup stranici 2.srpnja.2014.

2.7. KURIKULUM POVIJESTI

Godine 2006. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta objavilo je Nastavni plan i program za osnovne škole u Republici Hrvatskoj nastao na temelju dokumenta Hrvatski nacionalni obrazovni standard (HNOS). U tom dokumentu je „uveden nov pristup poučavanju u osnovnoj školi, usmjeren na učenika umjesto na sadržaj“¹³. Autorski tim nastavnog programa Povijesti je u skladu sa zahtjevima HNOS-a umjesto nastavnih sadržaja uveo u program obrazovna postignuća iskazana aktivnim glagolima, tj. ishode učenja, zatim ključne pojmove i nastavne teme. Na taj način je ovaj program ostvario prijelaz prema kurikulumu kao suvremenijem pristupu obrazovanju.

Temeljno obilježje kurikularnog pristupa je usmjerenost na rezultate i aktivnost učenika, za razliku od tradicionalnoga nastavnog programa koji je, zapravo, popis sadržaja učenja, dok je metodika nastave usmjerena na aktivnost učitelja/nastavnika. Dakle, suvremena nastava kurikularnim pristupom s pitanja što i kako radi nastavnik, prelazi na pitanje kako uči i što radi učenik. Tvorcii kurikuluma za srednje škole određujući ciljeve i ishode učenja u pojedinim školskim predmetima zapravo usmjeravaju nastavu prema učeniku i vode računa o tome koje će vještine on steći i koju kompetenciju razviti nakon završena procesa učenja.

Pedagozi, stručnjaci za pitanja kurikuluma, razlikuju tri tipa kurikuluma: zatvoreni, otvoreni i mješoviti.

„Zatvoreni kurikulum možemo djelomično poistovjetiti sa sadašnjim planom i programom nastave povijesti u srednjim školama u Hrvatskoj. Kronološki tijek povijesti detaljno je razrađen kroz teme i sadržaje nastave, programiran u nastavu kroz godine učenja i broj sati te popraćen udžbenicima koji su uglavnom kompatibilni u temama i sadržajima. Takav kurikulum ne dopušta učeniku, a ni nastavniku slobodu i kreativnost. U takvim kurikulumima tijekom nastave nema vremena za spontane izazove, neplanirane i slučajne odgojno-obrazovne ili socijalne situacije, koje ističu individualnost, samopouzdanje i kreativnost učenika. Nastavnik je sveden na dobrog majstora koji je uspješan ako sve to realizira, uglavnom kroz broj sati i faktografsku razinu znanja svojih učenika. Kritika zatvorenog kurikuluma razvija se pod utjecajem postmodernizma u znanosti i otvorila je neke nove smjerove u kurikulumskim pristupima. Istraživači kurikuluma poistovjećuju ga sa

---

¹³ Hrvatski nacionalni obrazovni standard po razredima osnovne škole za povijest
http://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CBsQFjAA&url=http%3A%2F%2Fpublic.mzos.hr%2Ffgs.axd%3Fid%3D10566&ei=BOYOVKXTDcXBO_nugNgl&usg=AFQjCNETsBrKlOjGRhBFSAv9awjkS0C4Mg&sig2=ss_x6-8CqCxlUpBMNjpJgQ&bvm=bv.74649129,d.ZWU zadnji pristup 9.rujna.2014.

normiranim kurikulumom. Odgojno-obrazovni proces sagledava se kao proces ostvarivanja ciljeva kurikuluma i postizanje rezultata na testiranju, sve je obvezatno – udžbenici, priručnici, načini rada, službeni testovi. Kako je Državna matura i nacionalni ispiti rađena po starim planovima i programima za nastavu povijesti, tu najbolje prepoznajemo zatvoreni kurikulum, koji s obzirom na ciljeve u suvremenom obrazovanju i nastavi možemo smatrati zastarjelim.

Otvoreni kurikulum karakterizira fleksibilnost u odabiru sadržaja i načina rada. Prednost se daje okvirnim uputama unutar kojih se stvaralački realizira izvedbeni program, sukonstruktivnim aktivnostima i promjenama u hodu, inicijativi učenika i nastavnika, spontanosti događanjima u nastavi i kreativnom pristupu svih sudionika u obrazovanju. Uzimaju se u obzir prikriveni utjecaji u obrazovanju i neplanirano obrazovno djelovanje, a naglašava se socijalno komunikativna komponenta u odnosima učenik, nastavnik, roditelj, a posebna pažnja posvećuje se strategijama poučavanja u nastavi. Nastava se sagledava i s odgojnog i s obrazovnog aspekta. Primjenjuje se, primjerice, u waldorfskim školama.

Mješoviti kurikulum, danas se smatra modernim oblikom, manje je propisan, postoje samo kurikulumski okviri u koje su ugrađene izvedbene jezgre koje se mogu realizirati na slobodan i kreativan način, ali tako da aktiviraju učenika u stjecanju znanja, sposobnosti i vještina, općih i specifičnih, u nastavi povijesti. U takvim suvremenim kurikulumima koji su na snazi u naprednim zemljama ne traži se enciklopedijska potpunost i opširnost, već se nude kurikulumске jezgre kao radne cjeline, koje nastavnik ili nastavnici zajedno sa učenicima pretvaraju u kreativne projekte, istraživačke i radne zadatke. U njemu je nastavni plan više upravljački mehanizam i orijentir za nastavnika koji mu omogućava lakšu organizaciju rada, načina izvođenja i kontrole učinjenog i dostignutog.¹⁴

Sedam je razloga zašto primjenjujemo ishode učenja u kurikulumu i nastavnom procesu¹⁵:

1. Ishodi učenja pouzdano vode nastavnika i učenika prema odgojno-obrazovnom cilju;
2. Pomažu učeniku da se usredotoči i uspostavi prioritete;
3. Omogućuju vrednovanje postignutih rezultata;
4. Pokazuju učenicima što se vrednuje i koji je minimum prolaznosti;
5. Omogućuju analizu kognitivne razine na kojoj je učenje ostvareno;

---

¹⁴ Pešorda, Suzana. Kurikulum i nastava povijesti, Hrčak, <http://hrcak.srce.hr/36769> zadnji pristup 9.rujna.2014.

¹⁵ http://www.azoo.hr/images/izdanja/nastava_povijesti/03.html zadnji pristup 9.rujna.2014.

6. Pomažu nastavnicima da se bolje usredotoče i organiziraju svoj rad u razredu;
7. Predstavljaju model po kojemu učenici mogu sami definirati vlastite ciljeve, što je važan preduvjet za cjeloživotno učenje.

„Obrazovni standardi su kategorije znanja, sposobnosti i stavova koje učenici trebaju razviti s pripadajućim pokazateljima i kriterijima. U nastavi povijesti postoje dvije kategorije znanja i sposobnosti s pripadajućim stavovima:

1. temeljna povijesna znanja
2. sposobnost povijesnog mišljenja.

Prva kategorija se odnosi na temeljna povijesna znanja koja određuju što bi studenti trebali znati o povijesti svoje nacije, regije, Europe i svijeta. Ovo znanje izvodi se iz podataka o ljudskim težnjama, postignućima i neuspjesima u najmanje pet sfera ljudske aktivnosti: društvenoj, znanstveno-tehnološkoj, ekonomskoj, političkoj, kao i filozofijsko-religijsko-estetskoj sferi. Ova znanja također pružaju učenicima temelje za razvijanje druge kategorije obrazovnih standarda koja se odnosi na razvijanje sposobnosti povijesnog mišljenja. Sposobnost povijesnog mišljenja omogućuje učenicima da vrednuju dokaze, razviju komparativnu i uzročno-povijesnu analizu, interpretiraju povijesne podatke, te konstruiraju čvrste povijesne argumente i povijesne perspektive na kojima će analizirati suvremene teme i probleme, te temeljiti svoje odluke u životu. Temeljna povijesna znanja i sposobnost povijesnog mišljenja ne razvijaju se neovisno jedno od drugoga već viša kategorija (sposobnost povijesnog mišljenja) ovisi o stečenim temeljnim povijesnim znanjima (prva kategorija). Dakle, odgojno-obrazovni ciljevi u nastavi povijesti su integracija temeljnih povijesnih znanja i sposobnosti povijesnog mišljenja. „¹⁶

---

¹⁶ http://www.azoo.hr/images/izdanja/nastava_povijesti/04.html zadnji pristup 9.rujna.2014.

3. KARAKTERISTIKE KURIKULUMA SAD-A

Za razliku od Republike Hrvatske u kojoj postoji *Nacionalni okvirni kurikulum* u Sjedinjenim Američkim Državama takav dokument trenutno ne postoji. Premda ne postoji nacionalni kurikulum u Sjedinjenim Američkim Državama, države, školski okruzi¹⁷ te nacionalna udruženja zahtjevaju tj. preporučuju uređenje određenih standarda koji bi definirali način vođenja školstva. Unutar svake od 50 saveznih država se nalaze školski okruzi koji ne mogu prelaziti granicu dvije savezne države. Također, savezni zakon nalaže da se državni standardi razvijaju i unaprijede kako bi se mogla ostvariti savezna pomoć.¹⁸ Državne vlade određuju obrazovne standarde i stvaraju standardizirane testove koji će se koristiti u državnim školama za testiranje znanja.¹⁹

3.1. ŠKOLSKI OKRUZI

Školski okrug je zasebno tijelo sa posebnom svrhom upravljanja lokalnim osnovnim i srednjim državnim školama. Oni se osnivaju posebno u svakoj državi ovisno o potrebama iste. To je političko tijelo stvoreno isključivo za upravljanje jednom javnom funkcijom. Države u Sjedinjenim Američkim Državama stvaraju školske okruge iz razloga što je mnogo kvalitetnije i bolje, a i enormno lakše upravljati takvim putem, nego da sve škole budu odgovorne birokraciji jedne savezne države. Na ovo se svakako može upotrijebiti izreka *Divide et impera* tj. *podijeli pa vladaj* jer je to mnogo odgovorniji princip rada gdje svaki okrug ima mnogo veće ovlasti. Oni su definirani geografskim granicama. U većini njih postoji tzv. *superintendent* tj osoba koja nadgleda rad istih. Svaki školski okrug se sastoji minimalno od jedne škole. U sklopu školskih okruga uključene su i osnovne i srednje škole. Granice školskih okruga mogu biti jednake i granicama između gradova. U velikim metropolama može postojati i nekoliko različitih okruga (npr. u gradu New York (Slika 1.) : Quogue Union Free School District, Jericho Union Free School District, Fire Island Union Free School District i mnoge druge)²⁰ dok s druge strane može se dogoditi da u ruralnim područjima jedan

---

¹⁷ Školski okrug je zasebno tijelo sa posebnom svrhom upravljanja lokalnim osnovnim i srednjim državnim školama.

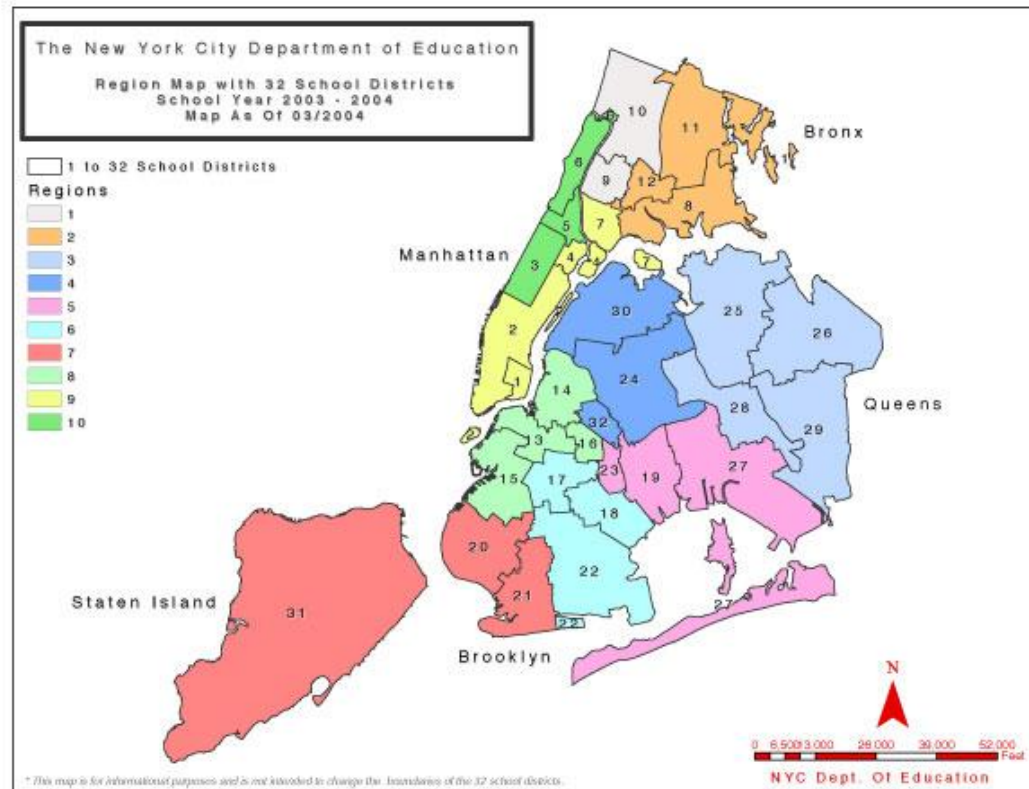
¹⁸ <http://www.ed.gov/edblogs/international/> pristupljeno 24.kolovoza 2014.

¹⁹ http://en.wikipedia.org/wiki/Education_in_the_United_States 24.kolovoza 2014.

²⁰ <http://www.schooldigger.com/go/NY/districtrank.aspx> pristupljeno 24.kolovoza 2014.

okrug „ pokriva „, nekoliko različitih gradova (npr. Pennridge School District pokriva gradove Dublin, Perkasio, Sellersville, Silverdale, Bedminster Township, East Rockhill Township, Hilltown Township i West Rockhill Township)²¹ .

Slika 1.²²

Svaka savezna država ima brojne zakone koji se odnose na škole i školske okruge, ali oni ne pokrivaju baš sve stvari vezane uz upravljanje školama. Prema tome školski okruzi imaju mogućnost donošenja i izmjena kurikuluma koje će primjenjivati škole, školski zaposlenici i učenici u tim okruzima.²³ Slijedom toga, ti okruzi imaju mogućnosti naloga izgradnje novih objekata u školama poput dvorana, kantina ili proširenja škole. Ukoliko se za to pokaže potreba oni mogu te mogućnosti i delegirati samim školama.

Državni i savezni prihodi plaćaju polovicu cijene obrazovanja. Ostatak novca potreban za izgradnju, održavanje i unaprjeđenje školskih objekata, plaće i druge troškove obrazovanja snosi lokalna vlada tj. grad . Većina država je dala mogućnost skupljanja lokalnih

²¹ http://en.wikipedia.org/wiki/Pennridge_School_District pristupljeno 24.kolovoza 2014.

²² http://1.bp.blogspot.com/_E8lNHvJcm-Y/S_Z7pTZTfhI/AAAAAAAAADo/BJ9hKMNPY3k/s1600/NYC+school+district+map.jpg pristupljeno 9.rujna 2014.

²³ <http://www.law.cornell.edu/wex/education> zadnji pristup 9.rujna.2014.

poreza školskim distriktima u svrhu ostvarivanja dovoljno sredstava koje će poslužiti edukacijskim svrhama. U slučaju da bi neki okrugu zatražio povećanje poreza od onog koji je trenutno nameten morao bi tražiti dozvolu savezne države putem referendumu.

Država nalaže da svi školski okruzi imaju školsku upravu koja nadgleda njihov rad i nadglednika (superintendent) koji je odgovoran za rad tih školskih uprava. Školske uprave moraju održavati regularne sastanke vezane uz tekuća pitanja i problematiku u kojima se nalaze, te oni moraju biti javni jer se time omogućuje javnosti da izrazi svoje mišljenje o edukacijskoj politici tog odbora.²⁴

---

²⁴ <http://legal-dictionary.thefreedictionary.com/Schools+and+School+Districts> pristupljeno 24.kolovoza 2014.

3.2. FORMALNO USTROJSTVO

Formalno obrazovanje u Sjedinjenim Američkim Državama podijeljeno je na nekoliko obrazovnih stadija. Kompletni sustav obrazovanje je prikazan u Tablici 1.

Tablica 1.

Kategorija		Razina	Dob učenika
Predškola		Jaslice	2–4
Obvezno obrazovanje			
Osnovna škola		Vrtić	5–6
		Prvi razred	6–7
		Drugi razred	7–8
		Treći razred	8–9
		Četvrti razred	9–10
		Peti razred	10–11
Srednja škola	<i>Mlađa srednja škola</i> (Junior High school)	Šesti razred	11–12
		Sedmi razred	12–13
		Osmi razred	13–14
Srednja škola	<i>Starija srednja škola</i> (Senior High School)	Brucoš (Freshman) Deveti razred	14–15
		Student druge godine (Sophomore) Deseti razred	15–16
		Junior (Junior) Jedanaesti razred	16–17
		Senior (Senior) Dvanaesti razred	17–18
Više obrazovanje			
Sveučilište (University)	Preddiplomski studij	Freshman godina	Za ostvarenje diplome <i>prvostupnika</i> godine variraju između 18 i 22
		Sophomore godina	
		Junior godina	
		Senior godina	
	Diplomski studij		Godine variraju
Cjeloživotno obrazovanje			
Strukovno obrazovanje		Godine variraju	
Obrazovanje odraslih			

Promatrajući Tablicu 1.²⁵ možemo zaključiti da učenici u Sjedinjenim Američkim Državama u osnovnu školu polaze sa 6 ili 7 godina. Osnovna škola traje četiri godine tj. ima četiri razreda. Nakon toga se upisuje srednja škola (uglavnom u dobi od 10 ili 11 godina) u koju se također ide četiri godine. To su razredi od četvrtog do osmog. Ovisno o veličini škole učenici ostaju u istoj zgradi ili mijenjaju školu. Nakon toga učenici upisuju *stariju srednju školu* (Senior High School) u dobi od 13 ili 14 godina u trajanju od četiri godine te je završavaju sa 17 ili 18 godina kada se prijavljuju i odlaze na sveučilišno obrazovanje.

3.3. VRSTE ŠKOLA

U Sjedinjenim Američkim Državama postoji nekoliko vrsta škola. To su redom državne škole, privatne škole, „kućne škole“ i charter škole. Već ranije je navedeno kako su državne škole pod kontrolom školskih okruga putem školskih odbora.

Privatne škole imaju pravo same sebi odrediti kurikulum kojeg će se pridržavati i birati uvjete po kojima će se zaposlenici u tim školama zapošljavati. Također te škole imaju potpunu slobodu u odabiru učenika čiji roditelji u potpunosti financiraju njihovo obrazovanje i rad škole. Budući da su takve škole vrlo skupe učenici često pokušavaju preko sportskih stipendija stići do njih kako bi umanjili troškove roditeljima. Privatnih škola u Sjedinjenim Američkim Državama ima oko 33000²⁶.

Kućno obrazovanje (home schooling) provode uglavnom roditelji ili tutori. Glavni razlog zašto roditelji preferiraju „kućne škole“ je taj što žele djeci omogućiti drukčiju okolinu od onih kakve se nalaze u javnim i privatnim školama.²⁷

Charter škole su besplatne baš kao i ostale državne škole. One ne odgovaraju školskim okruzima tj. školskim odborima.²⁸ Te škole slijede ista pravila kurikuluma kakva su u ostalim državnim školama, međutim imaju pravo da se više posvete određenim stvarima jer su to škole u kojima školski dan traje puno duže nego inače. Charter škole se smatraju vrhunskima baš zato što se najčešće specijaliziraju u raznim umjetnostima ili tehnologiji.²⁹ Neke od tih škola ciljaju isključivo samo na nadarenu djecu u kojima prepoznaju talent koji one mogu razviti do

---

²⁵ http://en.wikipedia.org/wiki/Education_in_the_United_States zadnji pristup 9.rujna 2014.

²⁶ <http://nces.ed.gov/fastfacts/display.asp?id=84> pristupljeno 25.kolovoza 2014.

²⁷ <http://nces.ed.gov/fastfacts/display.asp?id=91> pristupljeno 25.kolovoza 2014.

²⁸ <http://www.uncommonschools.org/faq-what-is-charter-school>

²⁹ <http://www.charterschoolcenter.org/priority-area/understanding-charter-schools> pristupljeno 25. kolovoza 2014.

kraja. Još jedna prednost charter škole je ta da njom upravlja odbor kojeg su sastavili sami roditelji ili članovi zajednice. Iz navedenih razloga te škole imaju male razrede i pružaju puno veću mogućnost osobne suradnje između učenika i nastavnika. Zbog njihove popularnosti broj takvih škola u Sjedinjenim Američkim Državama narastao je čak na 3000.³⁰

Osim gore navedenih škola postoje još i vjerske škole, magnet škole³¹ te sve više popularnije online škole. Online školovanje privlači učenike srednjih škola koji su zaostali ili koji žele ubrzati svoje obrazovanje.³²

3.4. SUSTAV OCJENJIVANJA

Kao i u Republici Hrvatskoj, učenici u Sjedinjenim Američkim Državama su ocjenjivani cijele školske godine. Međutim u Sjedinjenim Američkim Državama učenici dobivaju svjedodžbe u nekoliko intervala koje nose roditeljima doma. Rezultati individualnih zadataka i testova znanja unose se u tzv. *grade book* što bi ekvivalentno u hrvatskom jeziku bilo imenik. U njega se unose rezultati bodova koliko je učenik ostvario od maksimalno mogućih bodova. U svakom trenutku, broj ostvarenih bodova podijeljen sa brojem maksimalno mogućih bodova donosi postotak koji se prenosi u ocjenu u obliku slova. Ocjene u obliku slova se nalaze na prethodno navedenim svjedodžbama koje učenici odnose roditeljima. Ukoliko se iskaže potreba za tim da roditelj želi u svakom trenutku znati kakvi su rezultati učenika roditelj može pristupiti *electronic grade book* tj. elektroničkom imeniku pute internet konekcije. Premda je skala ocjena utvrđena slovima od A do F sami kriteriji ocjenjivanja se uglavnom utvrđuju na bazi škole međusobnim dogovorom profesora kako bi se izbjegle eventualne nepravilnosti ili zakidanja.³³ Primjer takve skale možemo vidjeti u Tablici 2. Pažljivijim promatranjem možemo uočiti kako se u svakoj od prolaznih ocjena nalaze tri manja područja sa svojim zasebnim postotkom koja mogu pojačati ili umanjiti vrijednost dobijene ocjene. Tako je naprimjer postotak uspješnosti od 97 % do 100 % ocjenjen ocijenom A+ , postotak uspješnosti od 93% do 96 % ocijenom A , a od 90% do 92% ocijenom A- . Ocjena B+ veže se uz postotke od 87% do 89% , B uz postotke od 83% do

---

³⁰ http://www.babycenter.com/0_school-types-the-difference-between-public-private-magnet-ch_67288.bc pristupljeno 25. kolovoza 2014.

³¹ Škole koje privlače učenike iz drugih školskih okruga zbog kvalitete svoje specijalizacije (medicina, matematika i slično), a početak vuku od rasne segregacije 60-tih godina koja je još uvijek glavni pokretač. http://en.wikipedia.org/wiki/Magnet_school pristupljeno 25. kolovoza 2014.

³² Troianos, Maria. Library, osobna elektronička poruka, 18.8.2014.

³³ http://en.wikipedia.org/wiki/Education_in_the_United_States pristupljeno 26.kolovoza 2014.

86% , te B- za postotke od 80% do 82% . Ocijena C+ veže se uz postotke od 77% do 79% , C od 73% do 76 % i C- od 70% do 72%. Naposljetku ocijena D+ se veže uz postotke od 67% do 69% , D uz postotke od 63% do 66% i D- od 60% do 62% . Sve ispod toga je pad koji se može označiti ocijenom F . Ekvivalenti ocjenama A,B,C i D u Hrvatskoj bi bili A = 5 , B = 4 , C = 3 i D = 2.

Tablica 2.³⁴

A			B			C			D			F
+		-	+		-	+		-	+		-	
100- 97	96- 93	92- 90	89- 87	86- 83	82- 80	79- 77	76- 73	72- 70	69- 67	66- 63	62- 60	Ispod 60 %

3.5. STANDARDIZIRANJE TESTIRANJA

Pod No Child Left Behind Act-om³⁵ sve savezne države u Sjedinjenim Američkim Državama su obvezne provoditi regularna testiranja svojih učenika kako u osnovnim tako i u srednjim školama. Ovim je činom točno određeno da osim učenika i škole moraju pokazati *adequate yearly progress*³⁶ tj. prihvatljiv godišnji napredak. To znači da moraju svake godine pokazati nekakav napredak. Ukoliko učenik ne uspije ostvariti minimalan napredak dužan je zbog No Child Left Behind Act-a odlaziti u tzv. ljetnu školu i/ili ići na zasebno poučavanje.

Standardizirani test je forma testa u kojem svi pristupnici odgovaraju na jednaka tj ista pitanja jednakim načinom (pismeno). Zbog konzistentnosti ovog testa lako je moguće povući usporedbe kako na eventualni napredak ili zastoj kao općeniti stvar, tako i napredak ili zastoj u prijašnjim generacijama. Pitanja koja se koriste na ovakvim ispitima su pitanje sa nekoliko ponuđenih opcija za točan odgovor. Također, pitanja mogu biti točno/netočnog karaktera , te pitanja na koja je odgovor jedna ili dvije riječi. Ponekad se koristi i test koji sadrži sve ove

³⁴ http://en.wikipedia.org/wiki/Education_in_the_United_States zadnji pristup 9.rujna 2014.

³⁵ <https://www.k12.wa.us/esea/NCLB.aspx> NCLB (No child left behind) nalaže da svaka država uspostavi državne akademske standarde i sistem testiranja koji će udovoljiti saveznim zahtjevima. Akt je donesen 8.siječnja 2001. godine. Pristupljeno 30. kolovoza 2014

³⁶ http://en.wikipedia.org/wiki/Adequate_Yearly_Progress Adequate Yearly Progress (AYP) je mjera koju Sjedinjene Američke Države No Child Left Behind Actom koriste za mjerenje napretka u državnim školama i školskim okruzima putem standardiziranih testova. Pristupljeno 30. kolovoza 2014.

vrste pitanja. Inače su ovakva ispitivanja tradicionalno vršena pismenim putem (papir i olovka), ali se u zadnje vrijeme informatizacijom sustava ovakva testiranja provode putem računala.³⁷

Ovisno o državi u kojoj se nalaze učenici su obvezni položiti sve predmete koje slušaju te položiti određen broj tzv. Regent ispita.³⁸ U New Yorku je naprimjer potrebno ostvariti 44 *credita* (credit se ostvaruje prolaznom ocjenom iz slušanog predmeta) te 5 Regent ispita³⁹. Da bi se Regent ispitu moglo pristupiti potrebno je položiti predmete koji su obvezni za njega. Tako je za Regent ispit iz povijesti potrebno položiti 4 *credita* svjetske povijesti (World history), 2 *credita* domaće povijesti (American history), 1 Vlade (government) i 1 ekonomije (economics).⁴⁰ U ovom slučaju jedan *credit* odgovara slušanju tog predmeta u jednom semestru (mada neki predmeti mogu trajati i cijelu godinu) te polaganje istoga odmah nakon slušanja. To je nešto što bi odgovaralo polugodištima kod nas jer također postoje 2 semestra.

Učenici u jedanaestom razredu nakon ovih ispita dobivaju kompletniju sliku o svom generalnom znanju i sklonostima učenju. Jednim dijelom su i primorani jer u nekim školama je obvezno da prođu ovo testiranje kako bi maturirali. S druge strane učenici po temelju ovih rezultata odlučuju kada će pristupiti SAT i ACT testovima za pristup sveučilištima. Ti testovi služe isključivo za prijavu za fakultete. Budući da neka sveučilišta prihvaćaju samo rezultate SAT testa a neka ACT testa učenici su uglavnom primorani ići na oba. ACT je test učenikova uspjeha. On se koristi kako bi pokazao koliko je učenik naučio u školi. S druge strane SAT ispit pokazuje učeničke sklonosti ka učenju, sposobnost rasuđivanja i verbalne vještine. ACT se sastoji od 5 komponenti koje su redom: Engleski jezik, Matematika, Čitanje, Znanost i po izboru Pisanje. SAT ispit se sastoji od 3 komponente a to su Kritičko čitanje, Matematika i Pisanje. Dok SAT ispit učenike kažnjava sa oduzimanjem bodova za pogađanje tj. netočan odgovor, kod ACT-a se broje samo računaju samo točni odgovori.⁴¹

Standardizirano testiranje postaje sve već kontroverza u Sjedinjenim Američkim Državama posljednjih godina.⁴² Stvari kao što su kreativnost i upotreba stečenih znanja

---

³⁷ <http://edglossary.org/standardized-test/> pristupljeno 30.kolovoza 2014.

³⁸ Prikaz zahtjeva za svaki regent ispit <http://schools.nyc.gov/nr/rdonlyres/215ff06b-dca3-442b-89df-18e674dc867e/0/acpolicygened.pdf> zadnji pristup 10.rujna 2014.

³⁹ http://en.wikipedia.org/wiki/Regents_Examinations pristupljeno 30. kolovoza 2014.

⁴⁰ Troianos, Maria. Library, osobna elektronička poruka, 18.8.2014.

⁴¹ <http://www.actstudent.org/faq/actsat.html> pristupljeno 30. kolovoza 2014.

⁴² http://www.education.com/reference/article/Ref_Test_Problems_Seven/ pristupljeno 9.rujna 2014.

postaju sve važnije, dok se faktografsko poznavanje činjenica počinje smatrati nekorisnim. Protivnici standardiziranog testiranja čak se usuđuju reći da je samo standardizirano testiranje krivo za probleme nezaposlenosti i sumnjivih sposobnost zadnjih generacija maturanata.

4. USPOREDBA KURIKULUMA NA PRIMJERU POVIJESTI U HRVATSKOJ I SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA

Nakon što su opći kurikulumi koji se koriste u Hrvatskoj i SAD-u detaljnije pojašnjeni potrebno ih je usporediti i navesti sličnosti i razlike koje bi mogle približiti sliku stvarnosti obrazovanja kako u Republici Hrvatskoj tako i u Sjedinjenim Američkim Državama. Dok se u Hrvatskoj koristi nacionalni obrazovni kurikulum koji je prilagođen standardima Europske Unije, u Sjedinjenim Američkim Državama ne postoji takav nacionalni dokument. U NOK su jasno iskazane kompetencije koje bi učenici trebali postići kroz proces obrazovanja. Pojašnjeno je zašto se baš tako i zove, te su objašnjene temeljne sastavnice i načela istog. Istaknute su vrijednosti i ciljevi obrazovanja, kao i kompletna struktura. U nacionalnom obrazovnom kurikulumu su i navedene sve potrebne sastavnice počevši od opisa područja o kojem će se učiti preko odgojno obrazovnih ciljeva područja o kojem se radi te očekivanih rezultata. Također u kurikulumu možemo pronaći gore navedene stvari za sve predmete koji se izučavaju u osnovnim i srednjim školama. Za stvaranje nacionalnoga kurikuluma je odgovorno Vijeće za nacionalni kurikulum. S druge strane kurikulum u SAD-u nije definiran kao jedinstveni dokument. Naime kurikulumi kao dokumenti postoje ali ne na državnoj osnovi kao u Republici Hrvatskoj. U SAD-u koji je već podijeljen na 50 saveznih država, grana obrazovanja se dijeli još i više. Kako je već konstatirano da savezne države određuju takozvane školske odbore, koji upravljaju školskim okruzima, koji mogu sačinjavati od jedne pa do nekoliko što osnovnih to i srednjih škola tako se i treba naglasiti da je mogućnost usporedbe općih kurikuluma vrlo teška. Školski okruzi na čelu s nadglednikom (superintendent) imaju pravo donošenja kurikuluma i izmjena istih na relativno niskoj upravnoj poziciji.⁴³

No nakon što se ta ljestvica upravnog područja spusti sve do samih kurikuluma povijesti jednostavno se da konstatirati da su oni vrlo slični. Učenici u SAD-u imaju veću mogućnost biranja izbornih predmeta što im može pomoći pri usmjeravanju prema karijeri koju bi htjeli ili koja im odgovara. Tako naprimjer mogu „uzeti“, da slušaju povijest (domaću i svjetsku) sa pojačanim intenzitetom isključivo zbog potrebe sveučilišta. No to rade samo učenici koji će nastaviti tim putem ili im je to usko povezano s nečim što im je potrebno u daljnjem školovanju. Takav primjer se može nekako usporediti sa jezičnom gimnazijom koja ima mogućnost smanjenja satova matematike kako bi učenici imali pojačane satove stranih jezika. Međutim onaj najosnovniji prikaz kurikuluma povijesti je praktički jednak našem. U

---

⁴³ http://en.wikipedia.org/wiki/Education_in_the_United_States

njemu su jednako navedene kompetencije, metode i oblici rada, ključne riječi, ishodi i ciljevi učenja.⁴⁴

Mora se napomenuti kako ne postoji specifičan termin kao što je nastavni plan i program, nego to sve ulazi pod pojam formalnog ustrojstva kurikuluma. U usporedbi konačnog ishoda obrazovanja koji je završni proizvod samog kurikuluma može se reći da bi učenici u Hrvatskoj trebali biti faktografski pismeniji jer je naš kurikulum usmjereniji na to.

U našim se školama ocjenjivanje najviše bazira na poznavanju činjenica. Usprkos tome treba naglasiti kako je povijest predmet u kojem se kritičko razmišljanje najviše razvija uz razmišljanja o uzročno-posljedičnim događanjima u povijesti. Kurikulum u SAD-u je uz kraće posvećivanje činjenicama više posvećen razmišljanju i raspravi o njima. Shodno tome učenici u SAD-u trebaju imati veću kritičku moć rasuđivanja jer su profesori u SAD-u usmjereniji na takav razvoj nastave. Još jedna iznimno važna stvar su udžbenici. Dok je kod nas situacija takva da ih država propisuje kod njih svaka škola ima pravo odbarati udžbenike koje želi, gdje su ti udžbenici besplatni za učenike. Učenici u Hrvatskoj ovisno o zahtjevima profesora češće koriste udžbenik nego ostale materijale pri učenju. Naime njihovi učenici češće rade projekte, plakate ili slična istraživanja za što koriste knjižnicu ili internet te se tako mogu bolje osobno povezati s gradivom. Što se tiče omjera domaće i svjetske povijesti mislim da je u Hrvatskoj odgovarajući dok je u SAD-u izniman. S obzirom da mi stvaramo mišljenja prema eurocentričnom principu po kojem povijest SAD-a počinje sa otkrićem Amerike 1492. Kristofora Kolumba omjer slušanja predmeta domaće i svjetske povijesti je 1:2, što znači da u sklopu srednje škole godinu dana slušaju domaću, a dvije godine slušaju svjetsku povijest. Dakako mora se uzeti u obzir gledajući s naše perspektive da je utjecaj Sjedinjenih Američkih Država na globalnu povijest enorman za razliku od našeg utjecaja. Detaljnijim promatranjem možemo primijetiti kako je školstvo SAD-a previše zaokupljeno testiranjima što stavlja učenike u konstantne pritiske. Isti taj pritisak se prenosi na profesori koji su često prisiljeni poučavati baš ono što će biti u SAT i ACT testiranjima. Kako je SAT ispit djelomično važniji nameće se pitanje hoće li učenici ostati zakinuti poznavanjem mnogih činjenica. Ako uzmemo sve ovo u obzir može se reći da je u Sjedinjenim Američkim Državama glavni fokus na kritičko razmišljanje. No ono ne može biti kvalitetno i dosegnuti određeni vrhunac uz nedovoljnu količinu argumentiranih činjenica. Državna matura kao posljednja velika promjena u hrvatskom školstvu otvara i takva pitanja kod nas. Hoće li sada profesori u

---

⁴⁴ <http://www.ncpublicschools.org/docs/curriculum/socialstudies/secondary/ushistorysupportdoc2007.pdf>
zadnji pristup 9.rujna 2014.

srednjim školama biti primorani podređivati poučavanje prema pitanjima državne mature te tako mijenjati standarde ispitivanja i poučavanja kako bi izbjegli negativne konotacije jednim negativnim uspjehom jedne generacije, preostaje nam samo vidjet jer se sa sličnim problemom bori i sustav obrazovanja SAD-a i to bez nekog velikog uspjeha ili pomaka.

5. ISTRAŽIVANJE

5.1. POSTAVKE I CILJEVI ISTRAŽIVANJA

U sklopu diplomskog rada provedeno je anketno istraživanje u dvije državne javne škole. Prva srednja škola je William Cullen Bryant High School⁴⁵ na Long Islandu u New Yorku. Druga srednja škola je Opća gimnazija u Osijeku. Ciljana populacija su učenici četvrtog razreda srednje škole tj. zadnje godine školovanja u srednjoškolskoj obrazovnoj ustanovi. U Prilogu 1. možemo vidjeti ispitna pitanja iz istraživanja provedenog u William Cullen Bryant High School na engleskom jeziku. U Prilogu 2 možemo vidjeti ispitna pitanja na hrvatskom jeziku provedena u Općoj gimnaziji Osijek. Istraživanje se sastoji od 20 pitanja opće povijesti, te 4 pitanja vezana uz obrazovni standard, metode rada i materijale. Pitanja su prilagođena učenicima kako ne bi došlo do eventualnog nerazumijevanja ili nepravilnosti. Tri odgovora su ponuđena od kojih je jedan točan. To je princip po kojem su sastavljene državne mature, ali i način ispitivanja koji se koristi u Sjedinjenim Američkim državama. Učenicima Opće gimnazije istraživanje je bilo na hrvatskom jeziku, te također pod stalnom kontrolom ispitivača kako bi se izbjegle bilo kakve nepravilnosti. U Prilogu 2. možemo vidjeti izgled istraživanja kojeg su ispunjavali gimnazijalci iz Osijeka.

5.2. REZULTATI ISTRAŽIVANJA PROVEDENOG U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA

Istraživanju je pristupilo 19 učenika iz nasumičnog odabranog dvanaestog razreda William Cullen Bryant srednje škole. Istraživanje je provedeno 24. listopada 2013. u New Yorku. Sustav bodovanja možemo vidjeti u Tablici 4. Ocjenu 5 ili A donosilo je 20,19 i 18 bodova. Ocjenu 4 ili B donosilo je 17 ili 16 bodova. Ocjenu 3 ili C donosilo je 15,14 ili 13 bodova. Ocjenu 2 ili D donosilo je 12, 11 ili 10 bodova. Broj bodova manji od 10 je značio

---

⁴⁵ <http://www.wcbryanthhs.org/pd/30Q445/index.html> pristupljeno 1.rujna 2014.

neprolaznost ispita. Rezultate istraživanja možemo vidjeti u Tablici 3. a oni su : Od 19 učenika koji su pristupili istraživanju 5 učenika je imalo neprolazan rezultat od ispod 50% točnih odgovora, a 14 ih je imalo prolazan rezultat. Sveukupan uspjeh učenika je bio 61% točnih odgovora (231/380) što odgovara ocjeni dovoljan ili D. Najlošiji rezultat je zabilježio učenik sa samo 8 točnih odgovora na 20 pitanja. 4 učenika su odgovorila točno na 9 pitanja. Jedan učenik je dao točne odgovore na 10 pitanja. 3 učenika su dala 11 točnih odgovora. Jedan učenik je dao 12 točnih odgovora. 3 učenika su dala 13 točnih odgovora. 2 učenika su dala 14 točnih odgovora. 2 učenika su dala 15 točnih odgovora. 1 učenik je dao 16 točnih odgovora. Najbolji učenik dao je čak 19 točnih odgovora na 20 pitanja.

Tablica 3.

Bodovanje	
20,19, 18	5 = A
17,16	4 = B
15,14,13	3 = C
12,11,10	2 = D
9 ili manje	1 = F

Tablica 4.

BODOVI	UČENIKA	SUMA
8/20	1	8
9/20	4	36
10/20	1	10
11/20	3	33
12/20	1	12
13/20	3	39
14/20	2	28
15/20	2	30
16/20	1	16
19/20	1	19
--	19	231/380 61% / D

U Tablici 5. možemo vidjeti omjer točnih i netočnih odgovora u korelaciji sa razredom učenja. Tako je omjer točnih i netočnih odgovora u prvom pitanju 10 naprema 9, u drugom pitanju 16 naprema 3, u trećem pitanju 9 naprema 10, u četvrtom pitanju 13 naprema 6, te u petom pitanju 10 naprema 9. Sveukupni rezultat je 58 naprema 37 što daje konačni rezultat 58/95 (61% tj. dovoljan ili D) što možemo zaključiti pregledom Tablice 6. Iz priloženog možemo zaključiti da gradivo prvog razreda srednje škole zadalo podosta problema pri rješavanju istraživanja.

Tablica 6.

TOČNO	NETOČNO	SUMA
58	37	58/95 61% / D

Sljedeći set pitanja se odnosio na gradivo drugog srednjeg razreda. Tako je omjer točnih i netočnih odgovora u šestom pitanju bio 5 naprema 14, u sedmom pitanju 6 naprema 13, u osmom pitanju 11 naprema 8, u devetom pitanju 7 naprema 12, te u desetom 16 naprema 3. Ovo razdoblje povijesti se pokazalo najtežim za učenike budući da su odgovorili u omjeru 45 naprema 50 što daje konačni rezultat 45/95 (47% tj. nedovoljan ili F) što možemo zaključiti pregledom Tablice 7.

Tablica 7.

TOČNO	NETOČNO	SUMA
45	50	45/95 47% / F

Sljedeći set pitanja se odnosio na gradivo trećeg razreda srednje škole. U ovom slučaju omjer točnih i netočnih odgovora u jedanaestom pitanje je bio 11 naprema 8, u dvanaestom pitanju 15 naprema 4, u trinaestom pitanju 6 naprema 13, u četrnaestom pitanju 12 naprema 7, te u petnaestom pitanju 12 naprema 7. Ovo se razdoblje povijesti po težini svrstalo kao prvi razred te je tako omjer 56 naprema 39 što daje konačan rezultat 56/95 (59% tj. dovoljan ili D) što možemo zaključiti promatranjem Tablice 8.

Tablica 8.

TOČNO	NETOČNO	SUMA
56	39	56/95 59% / D

Posljednji set pitanja se odnosio na gradivo četvrtog razreda srednje škole koji je i ujedno polučio realno najbolje rezultate jer je najsvježije gradivo učenicima. Tako je na šesnaesto pitanje omjer točnih i netočnih odgovora bio 12 naprema 7, sedamnaesto pitanje 17 naprema 2, osamnaesto pitanje 11 naprema 8, devetnaesto pitanje 10 naprema 9, a na dvadeseto pitanje su svi učenici odgovorili točnim odgovorom što daje omjer 19 naprema 0. S obzirom da su učenici odgovorili u omjeru točnih i netočnih odgovora 69 naprema 26 što daje konačan rezultat od 59/95 (73% tj dobar ili C) što možemo zaključiti promatranjem Tablice 9.

Tablica 9.

TOČNO	NETOČNO	SUMA
69	26	69/95 73% / C

Pažljivijim promatranjem Tablice 5. možemo zaključiti kako su pitanja broj 20., 17., 10. i 2. najbolje riješena, dok su se pitanja broj 6., 7., 9. i 13. pokazala najvećim izazovom učenicima. Pitanje broj 6. s temom o Križarskim ratovima se pokazalo najtežim s uvjerljivo najmanjim brojem točnih odgovora, dok je pitanje broj 20. s temom Jugoslavije jedino bilo odgovoreno sa velikom u ovom slučaju stopostotnom točnošću.

Tablica 5.

Pitanje	TOČNO	NETOČNO
1.	10	9
2.	16	3
3.	9	10
4.	13	6
5.	10	9
6.	5	14
7.	6	13
8.	11	8
9.	7	12
10.	16	3
11.	11	8
12.	15	4
13.	6	13
14.	12	7
15.	12	7
16.	12	7
17.	17	2
18.	11	8
19.	10	9
20.	19	0

Zadnja 4 pitanja odnose se na metodiku predavanja povijesti, na samoprocjenu učenikova znanja o domaćoj i svjetskoj povijesti te procjeni korisnosti i kvalitete udžbenika iz povijesti u Sjedinjenim Američkim Državama. Tako su poznavanje svjetske povijesti ocijenili sa pristojnom ocjenom (2) gdje su 2 najčešća razloga bila ili da poznaju dovoljno koliko im je potrebno ili misle da su s vremenom zaboravili podatke. Za razliku od svjetske domaću poznavanje domaće povijesti su ocijenili sa dobrim (3) budući da su više ušli u dubinu proučavanja. Prosječna ocjena zadovoljstvom udžbenika je također dobra (3) gdje smatraju da ili ima previše riječi ili se ne pojašnjavaju obje strane priče. Učenici su metode poučavanja povijesti ocijenili sa vrlo dobrom ocjenom (4) gdje su najzadovoljniji profesorima i njihovim načinom poučavanja te bi htjeli imati i više terenske nastave. U daljnjem tekstu su citirani komentari učenika zajedno sa ocjenom.

Prosječna ocjena za poznavanje svjetske povijesti je 2 (pristojno).

Rating and comments:

4 (very good) – Specifically I am stronger in European history, because of A.P. Euro

3 (good) Good. I know more of the later stuff in world history than the earlier stuff. I believe I am good but I can get better.

3 (good) – My knowledge of history is good. It is good because I am most interested in history. It is only a 3 because nobody can really remember everything that has happened through history.

3 (good) – I know about world history, but nothing on an extreme level.

3 (good) – My knowledge of history would be rated as a 3 which is good.

3 (good) – I am stronger in U.S. history.

2 (decent) – It is decent because I forget a lot with time passing.

2 (decent) – I believe my knowledge is decent since I've taken the class and done well on my exams.

2 (decent) – I only know the general information of world history.

2 (decent) – It is too much information to remember in detail.

1 (not good) - My knowledge is not good. I do not have much knowledge about the world.

Prosječna ocjena za poznavanje domaće povijesti je 3 (dobro).

Rating and comments:

5 (excellent) – I am fairly confident with my knowledge of US history.

4 (very good) – I know a lot of information concerning American history which has strengthened my knowledge of it.

4 (very good) – I would describe my knowledge of American history as very good. One of my favourite subjects and I got a 94 on the exam.

4 (very good) – I know more than an average person needs to know.

4 (very good) – My knowledge of American history would be rated as very good which would be a 4.

3 (good) – I have quite a knowledge on it, but not very good.

3 (good) – Good because I took American history three years ago.

3 (good) – I know the general information of U.S. history but with more depth.

3 (good) – My US history knowledge is pretty good since I do a lot of reading in my spare time.

2 (decent) – It is decent because I live in this country, but I forget as time progresses.

Prosječna ocjena za udžbenike je 3 (dobro).

Rating and comments:

4 (very good) – They are very good textbooks.

4 (very good) – History textbooks are really good since they offer a lot of information.

4 (very good) – They can be better as in more concise. They are a 4 overall, very good.

4 (very good) – I think the history textbook in USA is really good. I am not really good so I do not know how to make it better.

4 (very good) – Better. Improvement in certain sector is important.

3 (good) – They can be better in terms of adding recent political or major social changes.

3 (good) – I find them to be good, but if they were less informative and more straight forward to the point it would change my view point.

3 (good) – Could be better. They are a bit too wordy.

2 (decent) – They are pretty good, its jut sometimes it gets too wordy and boring.

2 (decent) – I feel they can improve greatly.

2 (decent) – They are boring to read. Also sometimes they do not have all the info needed to pass an AP History exam. Sometimes there would be unneeded information which is a waste of time.

2 (decent) – Sometimes history textbooks only represent one side of a story and are partisans. They could do better.

2 (decent) – Some of them are too wordy and they should be simplified. Some of them are also good like the one I am currently using for this class.

1 (not good) – They can be better. They are not good at all. They are very bent towards America and democracy.

Prosječna ocjena metoda poučavanja povijesti je u obrazovnom sistemu je 4 (vrlo dobro).

Rating and comments:

4 (very good) – There is always room for a change.

4 (very good) – Limitations of the curriculum on the teachers should be lifted. Teachers should be given more freedom.

4 (very good) – The history teaching methods are highly satisfiable, but there can be certain changes. For example, practice multiple choice problems that will not be graded will bolster the educational method.

4 (very good) – It is very good since the teachers are very elaborate.

4 (very good) – The teaching methods of history in the educational system is good.

4 (very good) – Yes, methods are nice and I'm learning.

4 (very good) – Yes, very satisfied. I don't think change is necessary.

4 (very good) – The teachers are very good. They go straight to the point and teach what is exactly in the exam.

3 (good) – I am satisfied with it which is why I give it a 3.

3 (good) – I wouldn't know... History is dull and boring.

3 (good) – Some changes are needed if possible.

3 (good) – Change is not necessary.

3 (good) – The teaching methods are good and the teachers are decent. I have had 2 great history teachers and one decent so far. I would change the fact that there should be more history elections.

3 (good) – I think they are good, my teachers are good but there could be changes made like doing more hands on activities and visualizing things such as going to museums etc.

3 (good) – It could be better by installing better methods of teaching such as incorporating thrilling facts along with new lectures. This is how I learn.

5.3. REZULTATI ISTRAŽIVANJA PROVEDENI U REPUBLICI HRVATSKOJ

Istraživanju je pristupilo 23 učenika nasumično odabranog četvrtog razreda Opće gimnazije⁴⁶ i to sa datumom 11. svibnja 2014. u Osijeku. Sustav bodovanja možemo vidjeti u Tablici 4. Ocjenu 5 ili A donosilo je 20,19 i 18 bodova. Ocjenu 4 ili B donosilo je 17 ili 16 bodova. Ocjenu 3 ili C donosilo je 15,14 ili 13 bodova. Ocjenu 2 ili D donosilo je 12, 11 ili 10 bodova. Broj bodova manji od 10 je značio neprolaznost ispita. Rezultate istraživanja možemo vidjeti u Tablici 10. a oni su: Svih 23 učenika je ostvarilo pozitivan rezultat tj. prolazan rezultat. Sveukupan uspjeh učenika je bio 75% točnih odgovora (347/460) što odgovara ocjeni dobar ili C. . Najlošije rezultate su zabilježila dva učenika sa po 12 točnih odgovora od 20 pitanja. 3 učenika su dala 13 točnih odgovora. 3 učenika su dala 14 točnih odgovora. 5 učenika je dalo 15 točnih odgovora. 5 učenika je dalo 16 točnih odgovora. 3 učenika su dala 17 točnih odgovora. Te su 2 najbolja rezultata oba sa po 18 točnih odgovora.

Tablica 10.

Bodova	UČENIKA	SUMA
12/20	2	24
13/20	3	39
14/20	3	42
15/20	5	75
16/20	5	90
17/20	3	51
18/20	2	36
--	23	347/460 75% / C

⁴⁶ <http://www.gimnazija-prva-os.skole.hr/> pristupljeno 1.rujna 2014.

U Tablici 11. možemo vidjeti omjer točnih i netočnih odgovora u korelaciji sa razredom učenja. Tako je omjer točnih i netočnih odgovora u prvom pitanju bio 23 naprema 0 što znači da su svi učenici odgovorili točno na ovo pitanje. U drugom pitanje omjer je bio 21 naprema 2, u trećem 17 naprema 6, te su četvrto i peto pitanje odgovoreni sa stopostotnom točnošću. Sveukupni rezultat je 107 naprema 8 što daje konačni rezultat 107/115 (93% tj. odličan ili A) što možemo zaključiti pregledom Tablice 12. Iz priloženog možemo zaključiti da gradivo prvog razreda srednje škole nije zadalo probleme učenicima osječke prve gimnazije pri rješavanju istraživanja

Tablica 12.

TOČNO	NETOČNO	SUMA
70	45	70/115 61% / D

Sljedeći set pitanja se odnosio na gradivo drugog srednjeg razreda. Tako je omjer točnih i netočnih odgovora u šestom pitanju bio 10 naprema 12, sedmom 5 naprema 18, osmom 15 naprema 8, devetom 20 naprema 3, te u desetom 20 naprema 3. Sveukupni rezultat je 70 naprema 45 što daje konačni rezultat 70/115 (61% tj. dovoljan ili D) što možemo zaključiti pregledom Tablice 13. Promatrajući tablicu 13. možemo zaključiti kako je gradivo povijesti drugoga razreda srednje škole zadalo podosta problema učenicima.

Tablica 13.

TOČNO	NETOČNO	SUMA
107	8	107/115 93% / A

Sljedeći set pitanja se odnosio na gradivo trećeg razreda srednje škole. U ovom slučaju omjer točnih i netočnih odgovora u jedanaestom pitanje je bio 16 naprema 7, dvanaestom 19 naprema 4, trinaestom 20 naprema 3, četrnaestom 14 naprema 9, te petnaestom 21 naprema 2. Sveukupni rezultat je 90 naprema 25 što daje konačni rezultat 90/115 (78% tj. dobar ili C) što

možemo zaključiti pregledom Tablice 14. Iz priloženog možemo zaključiti kako su učenici gradivo trećeg razreda srednje škole svladali s dobrim uspjehom i znanjem.

Tablica 14.

TOČNO	NETOČNO	SUMA
90	25	90/115 78% / C

Posljednji set pitanja se odnosio na gradivo četvrtog razreda srednje škole koji je prikazao iznenađujuće rezultate. Tako je omjer točnih i netočnih odgovora u šesnaestome pitanju bio 17 naprema 6, sedamnaestom 16 naprema 7, osamnaestom 20 naprema 3, devetnaestome 3 naprema 20, te su svi učenici točno odgovorili na dvadesetopitanje. Sveukupni rezultat je 79 naprema 36 što daje konačni rezultat 79/115 (68% tj. dovoljan ili D) što možemo zaključiti pregledom Tablice 15. Gradivo ovog razreda je ispalo iznenađujuće teško učenicima četvrtog razreda srednje škole.

Tablica 15.

TOČNO	NETOČNO	SUMA
79	36	79/115 68% / D

Pažljivijim promatranjem Tablice 10. možemo zaključiti kako su pitanja broj 1., 4.,5.,20.,2.,15.,9.,10.,13., i 18 najbolje riješena, dok su se pitanja broj 19., 7., i 6. pokazala najvećim izazovom učenicima. Pitanje broj 19. s temom o politike detanta se pokazalo najtežim s uvjerljivo najmanjim brojem točnih odgovora, dok su na pitanja broj 1.,4.,5. i 20. učenici odgovorili sa stopostotnom točnošću.

Tablica 11.

PITANJE	TOČNO	NETOČNO
1.	23	0
2.	21	2
3.	17	6
4.	23	0
5.	23	0
6.	10	13
7.	5	18
8.	15	8
9.	20	3
10.	20	3
11.	16	7
12.	19	4
13.	20	3
14.	14	9
15.	21	2
16.	17	6
17.	16	7
18.	20	3
19.	3	20
20.	23	0

Zadnja 4 pitanja odnose se na metodiku predavanja povijesti, na samoprocjenu učenikova znanja o domaćoj i svjetskoj povijesti te procjeni korisnosti i kvalitete udžbenika iz povijesti u Republici Hrvatskoh. Tako su poznavanje svjetske povijesti ocijenili sa dobrim (3) jer smatraju da se uči previše nepotrebnih informacija. Jednakom ocjenom dakle dobrom (3) ocijenili su svoje znanje hrvatske povijesti za koju smatraju da je iznimno dosadna, a poneki su uvjereni i da je lažna. Udžbenike su ocijenili dobrim (3) za koje smatraju da bi se mogli poboljšati smanjivanjem teksta i povećanjem broja slika. Što se tiče metodike nastave i poučavanja povijesti ocjena je dobar (3) gdje su učenici uglavnom zadovoljni i gdje bi eventualan napredak bio u boljem provođenju terenske nastave. U daljnjem tekstu su citirani komentari učenika zajedno sa ocjenom.

Prosječna ocjena za poznavanje svjetske povijesti je 3 (dobro).

Rating i komentari:

5 (odlično) – Jako volim povijest i nije mi problem za naučiti. Svjetska povijest je dosta zanimljiva i lako pamtljiva. Mislim da ju nije teško savladati pogotovo učenicima koji vole taj predmet.

4 (vrlo dobro) – Svjetska povijest mi je zanimljiva stoga mi je bilo lakše pamtit i razne bitke, događaje i općenito.

4 (vrlo dobro) – Vrlo dobro, većinu znam samo možda ne točne godine.

4 (vrlo dobro) – Glavne činjenice kao što je npr. otkriće Amerike i pad ZRC, većina ljudi zna. Svoje znanje bih opisala vrlo dobrim, korisno je znati povijest i povijesno okruženje, čisto da bi shvatili naš današnji položaj u svijetu.

4 (vrlo dobro) – U gimnazijama je program opširan, mnogo nepotrebnih informacija, ali sam dobra sveukupno.

4 (vrlo dobro) – Lipo ja znadem povijest, to je vrlo lip predmet i zanimljiv do određene granice.

4 (vrlo dobro) – Vrlo dobro, više od prosjeka.

3 (dobro) – Mislim da osnove znam, ali problem je što sam većinu zaboravila.

3 (dobro) – Dobro jer je gradivo opširno.

3 (dobro) – Mislim da je moje znanje za 3. Ne znam baš godine i znanstvenike.

3 (dobro) – Smatram da u Hrvatskoj učimo više o svjetskoj povijesti nego Amerikanci.

3 (dobro) – Opsežno, široko, velika količina traženih informacija.

3 (dobro) – Smatram da nam osnovne stvari i u vezi nekih lekcija treba pojasniti malo detaljnije.

3 (dobro) – Smatram da sam puno povijesti naučio u srednjoj školi, a najviše iz dokumentaraca.

3 (dobro) – Moje sveukupno znanje je relativno dobro iz povijesti. Moglo bi biti malo i bolje da se promijeni udžbenike jer tamo ima previše nepotrebnih stvari. Isto tako sam način vođenja nastave i prezentiranja gradiva bi se trebao promijeniti.

3 (dobro) – Meni dovoljno, opća kultura jer neću studirati ništa povezano s povijesti.

3 (dobro) – Smatram da sam u prosjeku dobar učenik, znam dosta općenitih stvari ali točna imena i godine, te pojedine detalje mi se nije dalo učiti, povijest glazbe je moj područje.

2 (dovoljno) – Ne volim povijest pa naučim zato što moram i brzo zaboravim.

Prosječna ocjena za poznavanje hrvatske povijesti je 3 (dobro).

Rating i komentari:

4 (vrlo dobro) – Naša cijela povijest je gotovo lažna do 18., 19. st., pa mi nije bilo teško naučiti bajke.

4 (vrlo dobro) – Vrlo dobro. Smatram da se u hrvatskoj povijesti nije događalo ništa zanimljivo i zbog toga mi je dosadna u odnosu na svjetsku povijest.

4 (vrlo dobro) – Mislim da znam dosta dobro, ali je naša povijest dosadna i nije zanimljiva.

4 (vrlo dobro) – Hrvatsku povijest stavljam u istu kategoriju kao i svjetsku, ne pravim preveliku razliku.

4 (vrlo dobro) – Hrvatsku povijest znam više nego svjetsku zato jer ipak živim u Hrvatskoj pa je „bitnija „.

4 (vrlo dobro) – Meni osobno je prilično dosadna, ali ipak lakše ulazi u glavu, lakše je za zapamtiti. Mislim da je na neki način bitno da ju znamo jer smo i mi dio tog naroda.

4 (vrlo dobro) – Hrvatska povijest mi je dosta naporna, ali pošto se radi o povijesti mog naroda potrudila sam se dosta ju učiti i zapamtiti.

3 (dobro) – Hrvatska povijest je po meni dosadna i ne učim je.

3 (dobro) – Znam osnove, no hrvatska povijest je dosadna.

3 (dobro) - Hrvatska povijest mi osobno nije nešto naročito zanimljiva, ali je ipak potrebna kako bi bili potpuni državljani.

3 (dobro) - To je malo složenije nego ostatak.

3 (dobro) – Isto s 3. Ne znam baš hrvatsku povijest, a iskreno i nije mi zanimljiva.

3 (dobro) – Smatram da je dosadna pa nisam puno zapamtila.

3 (dobro) – Ne znam baš najbolje, ali znam dovoljno neke stvari koje smatram da je potrebno znati.

2 (dovoljno) – Pristojno jer me ne zanima i vjerovatno je laž.

Prosječna ocjena za udžbenike povijesti je 3 (dobro).

Rating i komentari:

4 (vrlo dobro) – Nisu loši, uvijek može bolje.

4 (vrlo dobro)- Mogu biti i bolji. Malo manje teksta.

3 (dobro) - Udžbenici su dobri, ne sadrže puno nepotrebnih podataka.

3 (dobro) – Potrebno je malo više slika.

3 (dobro) - Ima previše teksta.

3 (dobro) – Udžbenici bi mogli biti malo bolji, više ilustracija, asocijacija i slično.

3 (dobro) – Mislim da su preopširni i da mogu biti bolji.

3 (dobro) – Preopširni su i činjenice nisu jasno izdvojene već uklopljene u preopširan tekst pa se teško snaći.

3 (dobro) – Udžbenici bi mogli biti puno bolji uz isticanje bitnoga od nebitnoga.

3 (dobro) – A ono moglo bi i bolje ka ono malo više slika i gradivo sažet ono najbitnije.

3 (dobro) – Hrvatski udžbenici iz povijesti su poprilično loši. Ima puno teksta i sve je dosta zbrkano.

2 (dovoljno) – Previše je teksta, smatram da je bolje učiti sa prezentacije, iz pametne bilježnice ili vlastitih natuknica.

2 (dovoljno) – Udžbenici su mi za 2. Ima dosta nedostataka i gradivo je moglo biti bolje objašnjeno.

2 (dovoljno)- Mogu svakako biti bolji iznošenjem stvarnih činjenica bez subjektivnosti.

2 (dovoljno) – Može to puno bolje.

2 (dovoljno) – Nisu sistematizirani, rečenice su dosta nepovezane, sve u svemu treba ih mijenjati, ipak su oni ovdje tako da nešto naučimo. U udžbenicima se treba više opisivati društveno okruženje, čak i postoji plodno tlo za razvitak i poboljšanje psihologije uz povijest.

2 (dovoljno) – Mogu biti puno bolji, ima previše teksta, informacija i nezanimljiv je. Rijetko iz njega učim.

2 (dovoljno) - Mogli bi biti bolji, naglasiti važnije, više slika, karata i grafova.

2 (dovoljno) – Nađi udžbenici su vrlo subjektivno opisani od autora, trebalo bi biti više činjenica i objektivno opisanih situacija, te pošteno objašnjene uzročno posljedične veze.

1 (nedovoljno) – Udžbenici u Hrvatskoj su preopširni pa od siline nepotrebnih informacija do izražaja ne dolaze bitne činjenice.

1 (nedovoljno) – Udžbenici povijesti u Hrvatskoj su grozni. Trebaju biti bolji tako što bi trebali izbaciti sadržaje neke koji su totalno nepotrebni.

1 (nedovoljno) – Udžbenicu su preloši, previše nabacanih stvari bez kronološkog reda.

Prosječna ocjena metoda poučavanja povijesti je u obrazovnom sistemu je 3 (dobro).

Rating i komentari:

5 (odlično) – Ništa ne bih mijenjala, sve je super!

5 (odlično) Trenutno sam zadovoljna metodama poučavanja jer smo imali profesoricu koja se trudila učiniti sat zanimljivijim nego što povijest zapravo jest.

4 (vrlo dobro) – Ne znam baš, meni su dobre.

- 4 (vrlo dobro) – Dobar profesor, loš udžbenik ali je povijest meni općenito zanimljiva.
- 4 (vrlo dobro) – Zadovoljan sam sistemom i jedino bi promijenio odnos prema terenskoj nastavi, mislim da bi je trebalo biti više.
- 4 (vrlo dobro) – Ne mogu reći da sam skroz zadovoljna, ali jesam. Mislim da bi se povijest mogla zanimljivije napraviti jer je predmet bar po meni jako zanimljiv.
- 4 (vrlo dobro) – Zadovoljna sam metodama poučavanja povijesti. Iako nekad plan i program budu dosadni, profesorica ih učini zanimljivim.
- 4 (vrlo dobro) – Zadovoljna sam. Nisu potrebne promjene. Ništa ne bi promijenila.
- 3 (dobro) – Naša profesorica se doista trudi, pa dosta i naučimo, trebalo bi reformirati i sistematizirati naše školstvo, pa tako i nastavu povijesti.
- 3 (dobro) – Mislim da se jedino treba promijeniti literatura i da se povijest treba izbaciti iz kruga znanosti. Smatram da povijest nije znanost.
- 3 (dobro) – Jesam, promjene su moguće. Promijenila bih možda metode poučavanja, izbaciti samo predavnja, naglasiti suradnju profesora i učenika.
- 3 (dobro) – Mislim da neka gradiva mogu biti i zanimljivija.
- 3 (dobro) – Zadovoljna sam, ali promjene su uvijek moguće, a i potrebne.
- 3 (dobro) – Zadovoljna sam. Promijene uvijek dobro dođu.
- 2 (dovoljno) – Nisam zadovoljan metodama poučavanja povijesti u obrazovnom sistemu. Promijene su prijeko potrebne. Promijeniti udžbenike.
- 2 (dovoljno) – Mislim da se trebaju uvesti nove metode poučavanje, prezentacije i općenito nešto zanimljivo kako bi se lakše svladalo dosadno gradivo.
- 2 (dovoljno) – Potrebno je više grupnih radova.
- 1 (nedovoljno) – Nedovoljno, povijest je pljuga.

5.4. ZAKLJUČAK ISTRAŽIVANJA

Ukoliko usporedimo dobivene rezultate istraživanja možemo primijetiti kako su učenici hrvatske škole ostvarili bolje rezultate što se tiče činjeničnog poznavanja povijesti tj. povijesnih činjenica. Osobna pretpostavka da će rezultati pitanja druge godine srednjoškolskoga obrazovanja biti loši u obje škole se pokazala točnom, međutim ukoliko promatramo hrvatsku školu možemo vidjeti da nakon iznimnog uspona slijedi enorman pad te treća i četvrta godina završavaju nekom stagnacijom oko dobre sredine. Dok se po rezultatima američke škole može vidjeti da pokazuju nekakav određeni napredak iz godine u godinu. Na temelju navedenog možemo zaključiti da su učenici u Sjedinjenim Američkim Državama za razliku od onih u Hrvatskoj zadržali jednaki stupanj motivacije i čak počeli pokazivati napredak u radu. S druge strane jasno je ističe da hrvatski učenici vrlo brzo gube motivaciju i prestaju pokazivati napredak. Budući da su njihova mišljenja o udžbeniku i metodama poučavanja nisu pozitivna te se dvije stvari nameću kao moguće rješenje u unapređenju obrazovnog sistema. Svakako se valja osvrnuti na to da je ovo bilo činjenično istraživanje i kako su potrebne još godine i godine terenskog istraživanja kako bi se moglo definirati stvarno stanje stvari. Potrebno je istaknuti da s obzirom na težinu pitanju da su rezultati oba obrazovna sistema trebali biti bolji. Također je bitno protumačiti to da su učenici američkog obrazovnog sistema zadovoljniji što udžbenicima, što svojim znanjem domaće i svjetske povijesti za razliku od hrvatskih, te da su daleko najzadovoljniji metodama poučavanja povijesti. To otvara podosta pitanja od mentaliteta ljudi, kvalitete kurikuluma, opremljenosti učionica pa sve do svrhe i količine terenske nastave što bi se sve dalo istraživati zasebnim anketama. Ono što se ne smije zanemariti je to da su se učenici oba sustava složili u tome da je potrebno provoditi više terenske nastave. Iz svega proizlazi zaključak da mjesta napretku ima, ali da je za njega potrebno još mnogo istraživanja i nekoliko kvalitetnih promjena.

6. ZAKLJUČAK

Nacionalni obrazovni kurikulum kao dokument uvijek je dostupan novim izmjenama potrebnim u svrhu približivanja europskom kurikulumu. Taj kurikulum premda se neko vrijeme zadržao je opet postao aktualan u sklopu mogućih novih izmjena. Zajedno s njim mijenjaju se i kurikulumi drugih predmeta u sklopu njega. Stoga postoji mogućnost da se i promijeni kurikulum povijesti kakvog trenutno poznajemo. U situaciji da se takve promjene i dalje nastave usporedba kurikuluma će biti otežana. I to ne samo općenita usporedba nego i specifična vezana uz predmet na koji se kurikulum odnosi. Iz rezultata analize istraživanja može se zaključiti da što se tiče činjeničnog poznavanja znanja, hrvatski učenici kotiraju dobro što dovodi mi zaključka da su ishodi učenja također zadovoljavajući. Međutim, mislim da postoje dvije izmjene koje bi mogle unaprijediti poučavanje povijesti. Jedna bi bila ona oko koje su se složili i ispitanici u Hrvatskoj i SAD-u da bi se trebalo uvesti puno više obvezatne terenske nastave. Posjete raznim arheološkim i povijesnim lokalitetima kao i muzejima bi sigurno povećali motivaciju, zalaganje, rad i konačan uspjeh. Uvjeren sam da su takve stvari moguće kao izmjene u planu i programu. Druga stvar je malo teža, a ona je da se kroz određene pokusne grupe pokuša doseći najbolji omjer kako bi učenici osim faktografskog poznavanja povijesti razvili i izvanredno kritičko razmišljanje i raspoznavanje činjenica. Uvjeren sam da je ovim radom slika školstva Sjedinjenih Američkih Država pobliže predstavljena. Isto tako smo se upoznali sa činom provedbe kurikuluma kroz pojmove školskih okruga, superintendenta, SAT i ACT testiranja i ostalog. Anketno istraživanje je dalo još jedan novi pogled na stanje stvari usporedbe dvaju obrazovnih sistema i dvaju kurikuluma. Mislim da je rad otvorio jedno novo poglavlje s kojim se nismo imali prilike toliko upoznati, te da mjesta za napredak ima dovoljno i da bi se daljnjim istraživanjima on mogao i ostvariti.

7. LITERATURA

1. public.mzos.hr/fgs.axd?id=18247
2. <http://www.ed.gov/edblogs/international/>
3. http://en.wikipedia.org/wiki/Education_in_the_United_States
4. <http://www.schooldigger.com/go/NY/districtrank.aspx>
5. http://en.wikipedia.org/wiki/Pennridge_School_District
6. <http://legal-dictionary.thefreedictionary.com/Schools+and+School+Districts>
7. <http://nces.ed.gov/fastfacts/display.asp?id=84>
8. <http://nces.ed.gov/fastfacts/display.asp?id=91>
9. <http://www.uncommonschools.org/faq-what-is-charter-school>
10. <http://www.charterschoolcenter.org/priority-area/understanding-charter-schools>
11. http://www.babycenter.com/0_school-types-the-difference-between-public-private-magnet-ch_67288.bc
12. http://en.wikipedia.org/wiki/Magnet_school
13. <https://www.k12.wa.us/esea/NCLB.aspx>
14. http://en.wikipedia.org/wiki/Adequate_Yearly_Progress
15. <http://edglossary.org/standardized-test/>
16. http://en.wikipedia.org/wiki/Regents_Examinations
17. <http://www.actstudent.org/faq/actsat.html>
18. <http://www.wcbryanthhs.org/pd/30Q445/index.html>
19. <http://www.gimnazija-prva-os.skole.hr/>
20. Troianos, Maria. Library, osobna elektronička poruka

21. http://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0CCQQFjAB&url=http%3A%2F%2Fwww.sabor.hr%2Ffgs.axd%3Fid%3D6526&ei=19cOVPPLEIe1POGjgagM&usg=AFQjCNH4LwkssOIcIQjsDCv7IG007qrdg&sig2=sakL0_sCO6xeUVU4LDABYw&bvm=bv.74649129,d.ZWU
22. http://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CBsQFjAA&url=http%3A%2F%2Fpublic.mzos.hr%2Ffgs.axd%3Fid%3D10566&ei=BOYOVKXTDcXBO_nugNgI&usg=AFQjCNETsBrKIojGRhBFSAv9awjkS0C4Mg&sig2=ss_x68CqCxIUpBMNjpJgQ&bvm=bv.74649129,d.ZWU
23. <http://hrcak.srce.hr/36769>
24. http://www.azoo.hr/images/izdanja/nastava_povijesti/03.html
25. http://www.azoo.hr/images/izdanja/nastava_povijesti/04.html
26. http://1.bp.blogspot.com/_E8lNHvJCmY/S_Z7pTZTfhI/AAAAAAAAAADo/BJ9hKMNPY3k/s1600/NYC+school+district+map.jpg
27. <http://www.law.cornell.edu/wex/education>
28. <http://www.ncpublicschools.org/docs/curriculum/socialstudies/secondary/ushistorysupportdoc2007.pdf>
29. <http://schools.nyc.gov/nr/rdonlyres/215ff06bdca3442b89df18e674dc867e/0/acpolicygened.pdf>

8. PRILOZI

Prilog 1.

1. Paleolithic cave paintings found in Lascaux and Altamira were discovered in which countries:
  - a) France and Italy
  - b) France and Spain
  - c) Belgium and Portugal

2. Egyptian hieroglyphs were deciphered by:
  - a) Jean Francois Champollion
  - b) Indiana Jones
  - c) Simon Bolivar

3. The Battle of Thermophylae was fought between an alliance of Greek city-states and Persian Empire. Greeks were lead by:
  - a) Leonidas
  - b) Hercules
  - c) Xerxes

4. According to the famous myth Rome was founded by:
  - a) Grakho brothers
  - b) Romulus and Remus
  - c) Gaius Julius Caesar and Gaius Marius

5. The fall of West Roman Empire is marked by:
  - a) 476 AD
  - b) 49 BC
  - c) 843 AD

6. There was:
  - a) 9 Crusades
  - b) 7 Crusades
  - c) 3 Crusades

7. Magna Carta Libertatum was formed:
  - a) 1066 AD
  - b) 1265 AD
  - c) 1215 AD

8. During the 16th and 17th centuries, in particular at the height of its power under the reign of:
- Sultan Suleiman the Magnificent,
  - Sultan Mehmet the Conqueror,
  - Sultan Osman I,

the Ottoman Empire was one of the most powerful states in the world – a multinational, multilingual empire, controlling much of Southeast Europe, Western Asia and North Africa.

9. 1492 AD San Salvador (America) is discovered by Genovese sailor:
- Kristofor Kolumbo
  - Amerigo Vespucci
  - Fernando Magellan
10. The biggest and most beautiful castle in the world known as Versailles was built by one of the most eccentric French ruler also known by his statements such as “ I am the state “ and “ I am the King of the Sun “ is:
- Louis XV
  - Louis XIV
  - Napoleon Bonaparte
11. The father of First Industrial revolution is considered to be:
- James Watt
  - George Stephenson
  - Robert Fulton
12. Napoleon Bonaparte:
- won the battle of Moscow and destroyed Russian Empire
  - lost the battle of Moscow and lost the war with Russian Empire
  - was ally to Russian Empire
13. A transformer is a static electrical device that transfers energy by inductive coupling between its winding circuits. It is invented by:
- Nikola Tesla
  - Thomas Alva Edison
  - Albert Einstein
14. The Eastern Question in European history encompassed with the diplomatic and political problems is concerned with:
- decay of Ottoman Empire
  - decay of Russian Empire

c) creating the border lines of Russian Empire in Asia

15. 1848 AD is known for:

- a) great amount of earthquakes
- b) abolition of slavery
- c) revolutions

16. The immediate trigger for World War I was the 28 June 1914 assassination of Archduke Franz Ferdinand of Austria, heir to the throne of Austria-Hungary in:

- a) Belgrade
- b) Wien
- c) Sarajevo

17. The New Deal program created by:

- a) Herbert Hoover
- b) Woodrow Wilson
- c) Franklin Roosevelt

18. One of the 3 turning battles in World War II was in Europe at:

- a) Moscow
- b) Stalingrad
- c) Leningrad

19. To alleviate the risk of a potential nuclear war both USA and Russia joined détente politics. On Russian side there was president Nikita Sergejevic Hruscev and on American was president:

- a) John Fitzgerald Kennedy
- b) Henry Kissinger
- c) Ronald Reagan

20. Recent Yugoslav wars in 1990s ended up in:

- a) creating new Yugoslavia
- b) creating Great Croatia
- c) breakup of Yugoslavia and independence of Slovenia, Serbia, Bosnia and Herzegovina, Macedonia, Montenegro and Croatia

How would you describe your knowledge of world history? Rate ! (1 – not good, 2 – decent, 3 – good, 4 – very good, 5 – excellent)

-----

1   2   3   4   5

How would you describe your knowledge of American history? Rate ! (1 – not good, 2 – decent, 3 – good, 4 – very good, 5 – excellent)

-----

1   2   3   4   5

What is your opinion on history textbooks in USA? Can they be better or worse ? How ? Rate ! (1 – not good, 2 – decent, 3 – good, 4 – very good, 5 – excellent)

-----

1   2   3   4   5

Are you currently satisfied by history teaching methods in the educational system? Do you think that changes are necessary and possible? If given opportunity would you change something and what? Rate! (1 – not good, 2 – decent, 3 – good, 4 – very good, 5 – excellent)

-----

1   2   3   4   5

Prilog 2.

1. Špilje Altamira i Lascaux odličan su prikaz paleolitičkog slikarstva a pronađene su u:
  - a) Francuskoj i Italiji
  - b) Francuskoj i Španjolskoj
  - c) Belgiji i Portugalu

2. Egipatske hieroglifne dešifrirao je :
  - a) Jean Francois Champollion
  - b) Indiana Jones
  - c) Simon Bolivar

3. Bitka kod Termopilskog klanca bila je između saveza grčkih gradova-država i perzijskog carstva . Grke je predvodio:
  - a) Leonid
  - b) Herkul
  - c) Kserkso

4. Prema poznatom mitu Rim su osnovali:
  - a) braća Grakho
  - b) Romul i Rem
  - c) Gaj Julije Cezar i Gaj Marije

5. Pad Zapadnog rimskog carstva se datira:
  - a) 476. g.
  - b) 49. g. pr. Kr
  - c) 843. g.

6. Križarskih ratova bilo je:

- a) 9
- b) 7
- c) 3

7. Magna Carta Libertatum je stvorena:

- a) 1066. g.
- b) 1265. g.
- c) 1215. g.

8. Za vrijeme 16. i 17. stoljeća, na vrhuncu moći pod vodstvom:

- a) Sultana Sulejmana Veličanstvenog,
- b) Sultan Mehmeta Osvajača,
- c) Sultan Osmana I,

Otomansko carstvo bilo je jedno od najjačih svjetskih sila – a multinacionalno, višejezično carstvo, koje je kontrolirano veći dio JI Europe, zapadne Azije i sjeverne Afrike.

9. 1492 godine San Salvador (Ameriku) otkriva moreplovac iz Genove:

- a) Kristofor Kolumbo
- b) Amerigo Vespucci
- c) Fernando Magellan

10. Najveći i najljepši dvorac na svijetu Versailles, je dao izgraditi jedan od najekscentričnijih francuskih vladara, poznat po izjavama “ Ja sam država “ i “ Ja sam kralj Sunca “ je:

- a) Luj XV
- b) Luj XIV
- c) Napoleon Bonaparte

11. Za oca prve industrijske revolucije smatra se:

- a) James Watt
- b) George Stephenson
- c) Robert Fulton

12. Napoleon Bonaparte:

- a) je dobio bitku kod Moskve i uništio Rusko carstvo
- b) je izgubio bitku kod Moskve I izgubio rat s Ruskim carstvom
- c) je bio saveznik Ruskog carstva

13. Transformator je statički električni uređaj u kojem se električna energija iz jednog ili više izmjeničnih krugova koji napajaju primarne namote transformatora prenosi u jedan ili više izmjeničnih krugova napajanih iz sekundarnih namota transformatora s izmijenjenim iznosima jakosti struje i napona, te nepromijenjenom frekvencijom.
Patentirao ga je:
- a) Nikola Tesla
  - b) Thomas Alva Edison
  - c) Albert Einstein
14. Istočno pitanje se u Europskoj povijesti odnosi na:
- a) pitanje opstanka Otomanskog carstva
  - b) pitanje opstanka Ruskog carstva
  - c) pitanje stvaranja granica Ruskog carstva u Aziji
15. 1848. godina poznata je po:
- a) mnoštvu potresa
  - b) oslobađanju od ropstva
  - c) revolucijama
16. Neposredni povod za Prvi svjetski rat bio je atentat 28. lipnja 1914. godine kada je ubijen austro-ugarski prijestolonasljednik nadvojvoda Franz Ferdinand u:
- a) Beogradu
  - b) Beču
  - c) Sarajevu
17. New Deal program donio je:
- a) Herbert Hoover
  - b) Woodrow Wilson
  - c) Franklin Roosevelt
18. Jedna od 3 bitke prekretnice bila je u Europi, i to kod:
- a) Moskve
  - b) Staljingrada
  - c) Lenjingrada

19. Da bi se spriječila golema nuklearna katastrofa S.A.D. i Rusija započinju politiku detanta. Na ruskoj strani predstavnik je bio predsjednik Nikita Sergejevič Hruščev a na američkoj:

- a) John Fitzgerald Kennedy
- b) Henry Kissinger
- c) Ronald Reagan

20. Rat u Jugoslaviji u 90-tim godinama završava:

- a) stvaranjem nove Jugoslavije
- b) stvaranjem Velike Hrvatske
- c) raspadom Jugoslavije i osamostaljenjem Slovenije, Srbije, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Crne Gore i Hrvatske

Kako bi opisao svoje znanje sveukupne svjetske povijesti? Zaokruži ocjenu ! (1 – nedovoljno, 2 – pristojno, 3 – dobro, 4 – vrlo dobro, 5 – odlično)

-----

1   2   3   4   5

Kako bi opisao svoje znanje hrvatske povijesti ? Zaokruži ocjenu ! (1 – nedovoljno, 2 – pristojno, 3 – dobro, 4 – vrlo dobro, 5 – odlično)

-----

1   2   3   4   5

Što misliš o udžbenicima povijesti u Hrvatskoj? Mogu li biti bolji ili gori? Kako? Zaokruži ocjenu! (1 – nedovoljno, 2 – pristojno, 3 – dobro, 4 – vrlo dobro, 5 – odlično)

---

1   2   3   4   5

Jesi li trenutno zadovoljan/zadovoljna metodama poučavanja povijesti koje se koriste u obrazovnom sistemu? Misliš li da su promjene potrebne i moguće? U slučaju da možeš nešto promijeniti – što bi promijenio/promijenila i zašto? Zaokruži ocjenu! (1 – nedovoljno, 2 – pristojno, 3 – dobro, 4 – vrlo dobro, 5 – odlično)

---

1   2   3   4   5